

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

§ 1 Inleiding

1.1 Nieuwe EU wetgeving

In het najaar van 2009 zijn twee EU-verordeningen en twee EU-richtlijnen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen vastgesteld en kort erna in werking getreden. Het betreft:

- Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG (PbEU 2009, L 309), hierna te noemen: verordening (EG) 1107/2009.
- Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PbEU 2009, L 309), hierna te noemen: richtlijn 2009/128/EG.
- Richtlijn 2009/127/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot wijziging van de Richtlijn 2006/42/EG met betrekking tot machines voor de toepassing van pesticiden (PbEU, L 310), hierna te noemen: richtlijn 2009/127/EG, en
- Verordening (EG) nr. 1185/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende statistieken over pesticiden (PbEU, L324), hierna te noemen verordening (EG) 1185/2009.

Voor een meer uitgebreide toelichting over voormelde Europese wetgeving op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel houdende wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in verband met de implementatie van Europese regelgeving op het gebied van het op de markt brengen en duurzame gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Kamerstukken II, 2009/10, 32 372, nr. 3, p. 1-9). Hierna zal nog slechts kort op de Europese wetgeving worden ingegaan.

De verordening (EG) 1107/2009 en beide richtlijnen noodzaken tot het aanbrengen van wijzigingen in het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, alsmede in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen, het Instellingsbesluit Akkerbouwproductschappen, het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, het Warenwetbesluit machines en het Warenwetbesluit bestuurlijke boetes.

1.2 Doelstelling en gevolgen verordening (EG) 1107/2009

De verordening bevat vooral regels over het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, waarbij de toelatingsprocedure centraal staat. Aangezien een EU-verordening rechtstreeks werkend is, is een belangrijk gevolg van het van toepassing worden van de verordening op 14 juni 2011, dat bestaande Nederlandse regels die strijdig zijn of overlap vertonen met de verordening vervallen of worden gewijzigd.

1.3 Doelstelling en gevolgen richtlijn 2009/128/EG

Op grond van artikel 23 van de richtlijn moet de Nederlandse implementatieregelgeving uiterlijk op 26 november 2011 in werking treden. Artikel 5, tweede lid, artikel 6, vierde lid, artikel 8, tweede lid, artikel 14, vierde lid, en artikel 17 van de richtlijn voorzien in afwijkende termijnen voor de daarin genoemde specifieke maatregelen of onderwerpen. Voor zover daarvan gebruik wordt gemaakt, zal dat hierna worden toegelicht.

Het doel van richtlijn 2009/128/EG is de bevordering van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, uitgaande van een op voorzorg en preventie gebaseerde benadering (overweging 1 bij de richtlijn). Artikel 1 van de richtlijn verwoordt waar het de Europese wetgever om gaat:

"Deze richtlijn stelt een kader vast voor de totstandbrenging van een duurzaam gebruik van pesticiden door vermindering van de risico's en de effecten van pesticidengebruik op de menselijke gezondheid en het milieu en door bevordering van het gebruik van geïntegreerde plaagbestrijding en alternatieve benaderingswijzen of technieken, zoals niet-chemische alternatieven voor pesticiden."

Daartoe bevat de richtlijn in artikel 4 de verplichting een nationaal actieplan te maken. Nederland dient dit plan uiterlijk 26 november 2012 aan te bieden aan de Europese Commissie en de andere lidstaten. De inhoud van het nationale actieplan zal onder andere worden bepaald door de uitkomsten van de evaluatie van de Nota duurzame gewasbescherming (Kamerstukken II, 2003/04, 27 858, nr. 47) en met inachtneming van de eisen die artikel 4 van de richtlijn stelt aan de totstandkoming en de inhoud van het plan.

1.4 Verhouding richtlijn 2009/128/EG en andere EU regelgeving

De verordening (EG) 1107/2009 regelt de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, alsmede de goedkeuring van de daarin opgenomen werkzame of andere stoffen. Zonder toelating mag een gewasbeschermingsmiddel niet op de markt worden gebracht of worden gebruikt in Nederland. De richtlijn 2009/128/EG stelt in aanvulling op de verordening ook regels over de gebruiksfase van gewasbeschermingsmiddelen. Zo vereist de richtlijn dat gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen een passende opleiding hebben gevolgd, dat de verkoop van middelen wordt gereguleerd, dat te gebruiken apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen periodiek wordt gekeurd en dat de luchtvaarttoepassing van gewasbeschermingsmiddelen in principe verboden wordt. Voor het op de markt brengen van machines en andere apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen stelt richtlijn 2009/127/EG aanvullende eisen. Laatstgenoemde richtlijn stelt dus eisen aan het ontwerp en de fabricage van spuitapparatuur, terwijl op grond van artikel 8 van richtlijn 2009/128/EG dergelijke apparatuur in goede staat van onderhoud moet zijn en daartoe periodiek moet worden gekeurd.

Richtlijn 2009/128/EG moet in samenhang met voornoemde verordening worden beschouwd. Het belangrijkste is immers dat de gebruiker van een gewasbeschermingsmiddel zich realiseert wanneer en hoe hij een middel mag gebruiken. Zie daartoe ook overweging 36 bij verordening (EG) 1107/2009.

Zowel de verordening (EG) 1107/2009 als de richtlijn 2009/128/EG staan niet op zichzelf, maar leggen beide een verband met Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Pb EU, L 327 (de kaderrichtlijn water), alsmede met andere EU regelgeving. Volgens de derde overweging bij richtlijn 2009/128/EG dienen de maatregelen waarin de richtlijn voorziet "een aanvulling te vormen op en mogen geen afbreuk doen aan de maatregelen die zijn neergelegd in andere aanverwante communautaire wetgeving". De daar genoemde richtlijnen zijn alle omgezet in Nederlandse regelgeving. Zoals vermeld in paragraaf 1.1 leidt de implementatie van richtlijn 2009/128/EG waar nodig dan ook tot wijzigingen daarin.

§ 2 Hoofdlijnen verordening (EG)1107/2009, richtlijn 2009/128/EG en 2009/127/EG

Voor de leesbaarheid van deze toelichting wordt hierna kort ingegaan op de inhoud van de Europese regelgeving.

§ 2.1 verordening (EG) 1107/2009

De huidige richtlijn voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, 91/414/EEG, wordt vervangen door de nieuwe verordening (EG) 1107/2009. De belangrijkste verschillen met de thans geldende richtlijn 91/414/EEG zijn de volgende:

- Het vaststellen van positieve lijsten en een goedkeuringsprocedure op EU niveau van allerhande hulpstoffen – naast de reeds bestaande procedure voor werkzame stoffen – die in gewasbeschermingsmiddelen mogen worden opgenomen.
- Het onderscheiden tussen laag risico, normaal en hoog risico stoffen en daaraan rechtsgevolgen verbinden voor de duur van de toelating van middelen op basis van die stoffen.
- Middelen die niet op de markt worden gebracht als gewasbeschermingsmiddel, maar wel een zodanige (bij-)werking hebben, mogen niet als zodanig worden gebruikt, tenzij zij zijn goedgekeurd door de Europese Commissie als basisstof.
- De Unie wordt in verband met de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen opgedeeld in 3 zones, waarbinnen de omstandigheden op het gebied van klimaat, milieu en landbouw als vergelijkbaar worden beschouwd.
- De mogelijkheid van een zonale beoordeling door 1 lidstaat, die namens meerdere lidstaten in de zone de voorgeschreven beoordeling uitvoert en een besluit neemt omtrent toelating, dat in beginsel ook de andere lidstaten waar een aanvraag is ingediend, bindt.
- De niet-beoordelende lidstaten hebben wel de mogelijkheid andere gebruiksvoorschriften te stellen in verband met hun nationale landbouw of milieu omstandigheden.
- Voor daartoe aangewezen hoog risicostoffen gaat de verplichting gelden ten minste eenmaal tijdens de toelatingsduur te onderzoeken of er geen alternatieve middelen op de markt zijn op basis van andere (niet hoog-risico) werkzame stoffen. Een positief antwoord vormt reden de toelating niet te verlengen of te beëindigen.
- Voor de goedkeuring van laag-risico-stoffen en middelen op basis van die stoffen gaan daarentegen juist langere goedkeurings- en toelatingstermijnen gelden en dus meer zekerheid voor de fabrikant en de gebruiker.
- Het overgangsrecht van de verordening voorziet onder andere in een verlengde toepassing van de huidige richtlijn 91/414/EEG voor bepaalde werkzame stoffen die voor 14 juni 2011 in de Europese goedkeuringsprocedure zijn gebracht en voor aanvragen tot toelating die aanhangig zijn op dat tijdstip.

§ 2.2 Belangrijke onderwerpen uit richtlijn 2009/128/EG

In deze paragraaf worden de onderwerpen uit de richtlijn duurzaam gebruik kort toegelicht.

2.1 Nationaal actieplan

Artikel 4 van de richtlijn bepaalt dat de lidstaten nationale actieplannen opstellen. Uiterlijk op 26 november 2012 dient Nederland zijn nationaal actieplan in definitieve vorm te verzenden aan de Europese Commissie en de andere lidstaten van de Europese Unie. Het actieplan zal doelstellingen en maatregelen bevatten om invulling te kunnen geven aan artikel 1 van de richtlijn. Het nationaal actieplan zal door middel van inspraak van het publiek worden vastgesteld. De precieze inhoud van het Nederlandse actieplan zal worden gevormd door de uitkomsten van de evaluevaluatie van de Nota duurzame gewasbescherming, de eisen van artikel 4 van de richtlijn en de resultaten van de consultatie van het publiek. Het actieplan heeft geen gevolgen voor de regelgeving, zodat het hier verder buiten beschouwing blijft.

2.2 Opleiding gekoppeld aan certificaat en verkoopheisen

De artikelen 5 en 6 van de richtlijn 2009/128/EG verplichten alle lidstaten van de Europese Unie opleidingen te verzorgen voor de distributeurs, voorlichters en professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen, alsmede een systeem van certificaten in te voeren, inclusief een procedure voor het verlenen, vernieuwen of intrekken ervan. Ook worden eisen gesteld aan de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen en aan het personeel van een distributeur dat adviseert

over de verkoop van middelen. Ook is er specifieke aandacht voor distributeurs die middelen aan niet-professionele gebruikers verkopen. Artikel 13, tweede lid, van de richtlijn is in dit verband ook van belang, omdat het de lidstaten verplicht tot het nemen van beperkende maatregelen inzake gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik. Het gaat dan om beperkingen aan het middel zelf, zoals kleinere verpakkingen.

2.3 Voorlichting en bewustmaking

Artikel 7, eerste lid, van de richtlijn verplicht ertoe om het brede publiek voor te lichten over met name uit het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voortvloeiende risico's. Het tweede lid verplicht tot invoeren van systemen voor a) het verzamelen van incidenten met acute vergiftiging als gevolg van gewasbeschermingsmiddelen en b) indien beschikbaar, informatie over chronische vergiftigingen als gevolg van gewasbeschermingsmiddelen.

2.4 Keuring van gebruikte apparatuur

Apparatuur die wordt gebruikt bij de toepassing van een gewasbeschermingsmiddel periodiek moet voortaan zijn gekeurd. Nieuwe apparatuur behoeft pas na 5 jaren te worden gekeurd. Voor sommige apparatuur kan worden besloten geen keuringsplicht in te voeren dan wel de keuringsfrequentie te verminderen. Uiterlijk op 26 november 2016 moet alle apparatuur ten minste eenmaal zijn gekeurd. De interval tussen keuringen mag 5 jaren zijn tot 2020 en daarna iedere 3 jaren.

2.5 Luchtvaarttoepassingen

De richtlijn verplicht de lidstaten ertoe om het sproeien van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de lucht te verbieden, tenzij haalbare alternatieven ontbreken of de luchtvaarttoepassing duidelijke voordelen oplevert voor de gezondheid van de mens of voor het milieu vergeleken met een grondtoepassing. Ook is het mogelijk in noodgevallen het sproeien vanuit de lucht toe te staan.

2.6 Bescherming aquatisch milieu en drinkwatervoorziening

Artikel 11 van richtlijn 2009/128/EG verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat het aquatische milieu (oppervlaktewater en grondwater) en de drinkwatervoorziening worden beschermd tegen het effect van gewasbeschermingsmiddelen. Daartoe moeten onder andere maatregelen worden vastgesteld met betrekking tot het minimaliseren van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en het beperken van verwaaiende spuitnevel (de zogenaemde drift), uitspoeling en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen. Alle te nemen maatregelen bieden ondersteuning aan en zijn verenigbaar met de kaderrichtlijn water (richtlijn 2000/60/EG) en de verordening (EG) 1107/2009).

2.7 Vermindering gebruik of risico van gebruik in specifieke gebieden

Artikel 12 van de richtlijn verplicht ertoe het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in bepaalde specifieke gebieden te minimaliseren of te verbieden, zodat de kans op blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen afneemt. Daarbij zijn risicobeheersmaatregelen mogelijk teneinde te voorkomen dat het grote publiek of werknemers in aanraking komen met middelen. Hetzelfde geldt voor beschermde gebieden op grond van Europese regelgeving, zoals de Natura-2000-gebieden en de in de Kaderrichtlijn water als bijzondere bescherming behoevend aangemerkte gebieden.

2.8 Veiligheidseisen voor en na het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Artikel 13 van richtlijn 2009/128/EG verplicht de lidstaten ertoe ervoor te zorgen dat distributeurs en professionele gebruikers zorgvuldig omgaan met gewasbeschermingsmiddelen en de handelingen die worden verricht bij het aanmaken van middelen, het omgaan met restanten en verpakkingen en het schoonmaken van gebruikte apparatuur. Het tweede lid van die bepaling verplicht ertoe specifieke maatregelen te nemen om gevaarlijke situaties met middelen voor niet-professioneel

gebruik te voorkomen, zoals beperkingen aan het formaat van de verpakking. Op grond van het derde lid geldt een zorgvuldigheidnorm voor de opslag van gewasbeschermingsmiddelen, zodat het ongewenst vrijkomen ervan wordt voorkomen.

2.9 Geïntegreerde gewasbescherming

Artikel 14 van richtlijn 2009/128/EG bepaalt dat de lidstaten alle mogelijke maatregelen nemen om bestrijding met lage gewasbeschermingsmiddeleninzet te bevorderen, waarbij zij waar mogelijk voorrang geven aan niet-chemische methoden. Daarnaast verplicht artikel 14 ertoe dat Nederland de nodige randvoorwaarden schept, zoals het beschikbaar stellen van informatie en concrete adviezen over geïntegreerde gewasbescherming. Bijlage III van de richtlijn somt een serie maatregelen op. Het onderwerp geïntegreerde gewasbescherming leent zich er niet toe om 'dichtgeregeld' te worden. Geïntegreerde gewasbescherming is in feite maatwerk, zoals trouwens ook blijkt uit de website www.gewasbeschermingsmaatregelen.nl.

Uiterlijk 30 juni 2013 dient de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Europese Commissie verslag uit te brengen over de mate van geïntegreerde gewasbescherming in Nederland. In het nationaal actieplan, dat zoals hierboven vermeld in november 2012 gereed moet zijn, beschrijft iedere lidstaat en dus ook Nederland hoe zij ervoor zorgt dat bijlage III uiterlijk 1 januari 2014 volledig wordt uitgevoerd.

§ 3 Wijzigingen in het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden

3.1 Hoofdpijnen van het wijzigingsbesluit

Het onderhavige wijzigingsbesluit brengt wijzigingen aan in het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden (hierna: Bgb) en enige andere besluiten, waar dat noodzakelijk is als gevolg van richtlijn 2009/127/EG, richtlijn 2009/128/EG of verordening (EG) 1107/2009. Pesticiden ofwel bestrijdingsmiddelen kunnen worden onderscheiden in gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Op grond van artikel 2, eerste lid, van richtlijn 2009/128/EG is de richtlijn niet van toepassing op biociden, maar uitsluitend op gewasbeschermingsmiddelen. Ook de nieuwe regels voor machines voor de toepassing voor pesticiden zijn uitsluitend van toepassing op machines of apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Dit algemeen deel van de toelichting geeft een toelichting op de belangrijkste wijzigingen als gevolg van het wijzigingsbesluit. De wijzigingen vallen uiteen in wijzigingen als gevolg van het van toepassing worden van de verordening (EG) 1107/2009 enerzijds en als gevolg van de implementatie van richtlijnen 2009/127/EG en 2009/128/EG anderzijds.

Aangezien de om te zetten Europese regelgeving uitsluitend betrekking heeft op gewasbeschermingsmiddelen, heeft dat tot gevolg dat er verschillen in de nationale regelgeving kunnen ontstaan tussen regels voor gewasbeschermingsmiddelen en voor biociden. Immers, uitzonderingen daargelaten is er geen noodzaak de biocidenregelgeving aan te passen.

Hoewel de richtlijn 2009/128/EG nieuwe Europese regelgeving betreft, zijn diverse onderwerpen, zoals de verplichte keuring voor spuitapparatuur en het bewijs van vakbekwaamheid uit de richtlijn wel reeds in Nederlandse regelgeving geregeld. Vaak moet echter -- omdat de richtlijn begrippen anders definieert of een andere invalshoek kiest -- toch de Nederlandse regelgeving worden gewijzigd. Bepalingen uit de richtlijn die wel tot wijzigingen van of nieuwe wettelijke bepalingen leiden, zullen hierna worden toegelicht.

De implementatie van richtlijn 2009/128/EG zal niet volledig plaatsvinden door middel van wijziging van het Bgb. Aangezien deze richtlijn ook onderwerpen bevat die geregeld zijn in of raakvlakken hebben met algemene maatregelen van bestuur die gebaseerd zijn op de Waterwet, de Wet milieubeheer of de Wet bodembescherming, heeft de richtlijn ook gevolgen voor die regelgeving, hetgeen hierna in paragraaf (nummer) wordt toegelicht.

3.2. Wijzigingen als gevolg van verordening (EG) 1107/2009

Zoals eerder vermeld is het belangrijkste gevolg van de verordening voor het Bgb dat regels vervallen of moeten worden gewijzigd. Twee situaties doen zich daarbij voor. Regels vervallen en keren niet meer terug of regels vervallen in het Bgb maar keren in al dan niet gewijzigde vorm terug in de ministeriële regeling.

Nu de verordening uitputtende regels stelt over de toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen en deze regels directe werking in de Nederlandse rechtssfeer hebben, moeten bepalingen in het Bgb die vergelijkbare regels bevatten, vervallen en ook niet meer terugkeren in de ministeriële regeling. Dit heeft met name gevolgen voor de bepalingen die regels stellen over de bij de aanvraag te leveren gegevens, de te hanteren onderzoeksmethode of richtsnoeren en beslistermijnen.

Sommige bepalingen uit het Bgb vervallen als gevolg van de verordening, maar kunnen weer terugkeren in de ministeriële regeling, nu uitvoeringsregels voor de verordening op grond van het wetsvoorstel zoveel mogelijk rechtstreeks bij ministeriële regeling worden gesteld. Dit is het geval voor het huidige artikel 8 van het Bgb over de toepassing van de uniforme beginselen en de artikelen 20 en 21 over de productie en het vervoer, respectievelijk de administratie en de opslag van niet in Nederland toegelaten gewasbeschermingsmiddelen.

Artikel 74, eerste lid, van het wetsvoorstel trekt deze lijn door voor niet-toegelaten biociden. Daarvoor komen dus ook in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden uitvoeringsregels over de productie, opslag en vervoer.

De regels over het bijhouden van een administratie met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen worden tot slot ook uit het Bgb verwijderd met de mogelijkheid tot uitvoeringsregels op grond van het nieuwe artikel 25a van het onderhavige wijzigingsbesluit in de ministeriële regeling. De reden hiervoor is dat artikel 67 van verordening (EG) 1107/2009 regels stelt over het bijhouden van een administratie en artikel 67, vierde lid, van de verordening de mogelijkheid openhoudt dat er nog een uitvoeringsverordening volgt.

3.3 Bestaande, relevante regelgeving in verband met de implementatie van richtlijn 2009/128/EG

De richtlijn stelt regels over onderwerpen, waarvoor veelal in Nederland al regels of afspraken bestaan. Zo introduceert de richtlijn een verplichte opleiding voor gewasbeschermingsmiddelenhandel en gebruik, gekoppeld aan een certificaat, waaruit de gevolgde opleiding blijkt. In Nederland geldt voor veel situaties al de verplichting te beschikken over een bewijs van vakbekwaamheid. Een verbod op luchtvaarttoepassingen met gewasbeschermingsmiddelen en biociden is reeds in 2007 vastgesteld met uitgestelde inwerkingtreding tot 2012. Als gevolg van de richtlijn zal het verbod nu op 26 november 2011 ingaan.

De richtlijn verplicht tot zorgvuldig handelen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen vóór de toepassing ervan, bij voorbeeld tijdens het klaarmaken van het middel, het zorgvuldig omgaan met verpakkingen en restanten en het schoonmaken van spuit tanks en gebruikte apparatuur. Bij de toelating stelt het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden hier soms regels over. Daarnaast geldt de algemene zorgplicht als bedoeld in artikel 2a van het wetsvoorstel, en regelgeving op grond van de Wet milieubeheer. Ten aanzien van de reiniging van verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen gelden momenteel autonome productschapsverordeningen van de Productschappen Akkerbouw, Tuinbouw en Zuivel.

Tot slot is er een convenant, teneinde ervoor te zorgen dat lege of halflege verpakkingen niet in het milieu terecht komen, maar als chemisch afval worden ingezameld, zodat ze volgens de afvalstoffenregelgeving op de juiste wijze kunnen worden verwerkt.

3.4 Wijzigingen als gevolg van richtlijn 2009/128/EG

Hierna zullen de belangrijkste thema's van dit wijzigingsbesluit als gevolg van richtlijn 2009/128/EG worden toegelicht.

3.4.1 Bewijs van vakbekwaamheid

Artikel 71 van het wetsvoorstel stelt een bewijs van vakbekwaamheid verplicht voor de distributeur, voorlichter en de professionele gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen. Het wetsvoorstel introduceert hiermee in navolging van richtlijn 2009/128/EG nieuwe definities. Voorheen sprak de Wgb over leverancier; het wetsvoorstel spreekt over distributeur. In de praktijk zal er nauwelijks verschil optreden. Wel bepaalt artikel 6 van de richtlijn expliciet dat het personeel van een distributeur ook over een bewijs van vakbekwaamheid dient te beschikken. Dit is reeds geïmplementeerd in artikel 73, tweede lid, van het wetsvoorstel.

Het wettelijk systeem blijft zo dat de verkoop en alle andere vormen van distributie van gewasbeschermingsmiddelen een bewijs van vakbekwaamheid vergt aan de verkoperszijde. Daarop geldt een uitzondering voor gewasbeschermingsmiddelen die specifiek door het college zijn toegelaten voor niet-professioneel gebruik. Dergelijke middelen zijn geschikt bevonden voor gebruik zonder enige opleiding en mogen in de toekomst in een bepaald geval ook worden verkocht zonder dat een bewijs van vakbekwaamheid is vereist. De richtlijn stelt twee eisen, namelijk dat het moet gaan om een distributeur die uitsluitend handelt in middelen die expliciet zijn toegelaten voor niet-professioneel gebruik en die niet als zeer giftig, giftig, kankerverwekkend, mutageen of vergiftig voor de voortplanting zijn ingedeeld op grond van Richtlijn 1999/45/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke preparaten (PbEG, L 200). Artikel 2 van het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten, is een implementatie van die richtlijn en bevat de desbetreffende definities.

De middelen voor niet-professioneel gebruik mogen door een ieder blijven worden gebruikt zonder dat een bewijs van vakbekwaamheid nodig is.

Een akkerbouwer mag dus zonder bewijs van vakbekwaamheid een onkruidbestrijdingsmiddel dat is toegelaten voor niet-professioneel gebruik blijven gebruiken voor de pleksgewijze bestrijding van onkruid in zijn akker.

Nieuw is het begrip voorlichter. Deze persoon kan werkzaam zijn in de vakhandel voor gewasbeschermingsmiddelen, maar de definitie is ruimer, zodat ook onafhankelijke of niet aan een fabrikant of handelshuis verbonden gewasbeschermingsadviseurs verplicht zijn om een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, voordat zij hun beroep mogen uitoefenen of hun dienst aanbieden. Iedere persoon die beroepsmatig of in het kader van een commerciële dienst advies verstrekt over de bestrijding van schadelijke organismen en daarbij adviseert over mogelijk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, valt onder die verplichting. Ambtenaren van toezichthoudende diensten vallen niet onder de verplichting, omdat zij niet in het kader van hun beroep voorlichten en evenmin in het kader van een commerciële dienst.

Professionele gebruikers zijn verplicht over een bewijs van vakbekwaamheid te beschikken. Vanzelfsprekend geldt deze verplichting niet indien zij uitsluitend een middel dat is toegelaten voor niet-professioneel gebruik volgens voorschrift toepassen.

Het voormalige artikel 17 is opgesplitst in een nieuw artikel 17 inzake bewijzen van vakbekwaamheid voor gewasbeschermingsmiddelen en een nieuw artikel 17a voor biociden. Dit is nodig, omdat de richtlijn vooralsnog uitsluitend betrekking heeft op gewasbeschermingsmiddelen. De specifieke aanduiding van distributie van gasvormige en gasvormende gewasbeschermingsmiddelen en biociden (voorheen artikel 17, eerste lid, onderdeel b) is vervallen, nu in de praktijk dat onderscheid in de distributie niet werd gemaakt en er geen behoefte meer aan bestaat.

Het voormalige artikel 17, derde lid, is vervallen. Dit impliceert overigens niet dat een ondernemer of hoofdverantwoordelijke voor een instelling niet meer verantwoordelijk is voor wat er in zijn bedrijf of organisatie gebeurt met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen of biociden. Deze verantwoordelijkheid blijft onverkort gelden, maar het is bij nader inzien niet meer nodig dit expliciet te regelen, ook omdat de definities van distributeur en professionele gebruiker voldoende ruim zijn en niet alleen de feitelijke handelende persoon omvatten, maar ook de werkgever of opdrachtgever.

Artikel 17a is inhoudelijk nauwelijks gewijzigd. Voor de distributie van biociden is geen bewijs van vakbekwaamheid voorgeschreven, maar wel voor de vier in het eerste lid opgesomde toepassingen of handelingen met biociden. Alsmede wordt de mogelijkheid geboden dit in de toekomst te eisen voor de distributie van gasvormende of gasvormige biociden.

3.4.2 Keuring van gebruikte apparatuur

Het kader wordt gevormd door artikel 8 van de richtlijn 2009/128/EG. Daarin is bepaald dat apparatuur die wordt gebruikt bij de toepassing van een gewasbeschermingsmiddel periodiek moet worden gekeurd. Voor de regering is het uitgangspunt bij de implementatie van deze bepaling de bestaande situatie in Nederland. De productschappen Akkerbouw en Tuinbouw hebben uit eigen beweging (autonoom) regels gesteld over een verplichte driejaarlijkse keuring van bepaalde spuitapparatuur. De keuring wordt uitgevoerd in een van de 130 erkende landbouwmechanisatiebedrijven. De Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek houdt toezicht. Het systeem is vergelijkbaar met de algemeen periodieke keuring voor auto's. Er geldt geen voorgeschreven tarief.

Ingevolge het kabinetsstandpunt indirect medebewind is het ongewenst om artikel 8 te implementeren door middel van autonome productschapsregels. Productschapsregels kunnen wel blijven bestaan, maar er moet ten minste sprake zijn van een medebewindsopdracht. De hoofdregel dat alle apparatuur gekeurd moet zijn, is neergelegd in artikel 32a van het Bgb. De verdere uitvoering en implementatie van artikel 8 van richtlijn 2009/128/EG zal echter door de productschappen worden gedaan. De reikwijdte van de huidige autonome productschapsregels zal in de nieuwe medebewindsverordening moeten worden uitgebreid tegen de achtergrond van de eisen van artikel 8, die alle apparatuur onder de werking van de richtlijn brengt en slechts in beperkte mate vrijstellingen of afwijkende keuringsfrequenties mogelijk maakt.

Een belangrijke vraag is wie er wordt gebonden door de productschapsregels. Artikel 71 van de Wet op de bedrijfsorganisatie begrenst de mogelijkheid om regels te stellen tot de wettelijke taak van een productschap en tot de ondernemingen waarvoor het is ingesteld. De bevoegdheid om autonome verordeningen te maken, is in artikel 93, eerste lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie gekoppeld aan deze begrenzing. In artikel 97 (medebewind) ook. De instelling van een productschap geschiedt bij algemene maatregel van bestuur.

Ingevolge artikel 102, tweede lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie is het mogelijk, indien het instellingsbesluit dat bepaalt, om bindende regelen te stellen voor andere natuurlijke personen en rechtspersonen, voor zover deze handelingen verrichten, die bedrijfsmatig in de ondernemingen waarvoor het lichaam is ingesteld, plegen te worden verricht.

Voorwaarden zijn dus:

- verrichten van handelingen;
- die bedrijfsmatig plegen te worden verricht;
- in de ondernemingen waarvoor het lichaam is ingesteld.

De voorwaarde van "bedrijfsmatig verrichten van handelingen" ziet slechts op de ondernemingen waarvoor het lichaam is ingesteld.

Het is onmiskenbaar zo dat het toepassen van een gewasbeschermingsmiddel een handeling is die bedrijfsmatig pleegt te worden verricht in de land- en tuinbouw. Immers, zonder het gebruik van

deze middelen kan de huidige landbouwproductie en het huidige kwaliteitsniveau niet worden bereikt. Zie daartoe ook overweging 6 bij verordening (EG) 1107/2009. Juist omdat apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, en meer in het bijzonder ten behoeve van onkruidbestrijdingsmiddelen, ook buiten de landbouw worden gebruikt, is het nodig om met behulp van artikel 102, tweede lid, Wet op de bedrijfsorganisatie, de reikwijdte van de productschapsregelgeving op dit specifieke punt, dus voor de keuring van spuitapparatuur, uit te breiden tot alle gebruikers van gewasbeschermingsmiddelenapparatuur. Daartoe wordt het instellingsbesluit van het Productschap Akkerbouw aangepast. Op deze wijze wordt bereikt dat de desbetreffende productschapsregelgeving ook van toepassing is op gebruikers buiten de landbouw.

3.4.3 Behandeling van zaaizaad

Artikel 10 van het Bgb stelt regels voor een gewasbeschermingsbehandeling van zaaizaad in Nederland. Daarbij werd onderscheid gemaakt in te behandelen zaaizaad, bestemd voor inzaai in Nederland, andere EU lidstaten of derde landen. Deze bepaling is gewijzigd, omdat artikel 49 van verordening (EG) 1107/2009 bepaalt dat lidstaten van de Europese Unie behandeld zaaizaad dat is behandeld met een in ten minste één andere lidstaat voor dat gebruik toegelaten gewasbeschermingsmiddel niet mogen verbieden. Voor de behandeling van het zaaizaad zelf is in iedere lidstaat een besluit tot toelating nodig. Kortom, nationaal blijft er slechts ruimte bestaan om regels te stellen over het behandelen van zaaizaad, bestemd voor derde landen. Deze regels zullen bij ministeriële regeling worden gesteld.

Artikel 20, derde lid, Bgb biedt een grondslag om met een gewasbeschermingsmiddel behandeld zaaizaad te kunnen weren uit Nederland. De verordening bepaalt thans in artikel 49 dat zaaizaad dat is behandeld met een gewasbeschermingsmiddel dat in een lidstaat van de Europese Unie is toegelaten, in de gehele Unie mag worden verhandeld en gebruikt. Er is dus geen ruimte meer voor een verbod als bedoeld in artikel 20, derde lid, zodat het verval.

Het verbod zou nog relevant kunnen zijn voor het kunnen verbieden van behandeld zaaizaad dat buiten de EU is behandeld met een gewasbeschermingsmiddel of voor zaaizaad dat niet is behandeld met een in de EU voor dat doel toegelaten middel. Nu artikel 39 van het wetsvoorstel het reeds mogelijk maakt in dat geval in te grijpen, kan het voorschrift vervallen.

§ 4 Implementatie van de artikelen 11 tot en met 13 van richtlijn 2009/128/EG

De implementatie van de artikelen 11 tot en met 13 van de richtlijn vindt deels plaats in door wijziging van het Bgb en deels door wijziging van andere algemene maatregelen van bestuur, hetgeen hierna zal worden toegelicht.

4.1 Bescherming van het aquatisch milieu (art. 11 richtlijn)

Op grond van artikel 11 van de richtlijn dragen de lidstaten er zorg voor dat passende maatregelen worden vastgesteld om het aquatische milieu en de voorziening van drinkwater te beschermen tegen het effect van gewasbeschermingsmiddelen. Het tweede lid bevat een opsomming van de vast te stellen maatregelen. Onderdeel a bepaalt dat de maatregelen de voorkeur dienen te geven aan gewasbeschermingsmiddelen die niet als gevaarlijk voor het aquatische milieu zijn ingedeeld en geen prioritair gevaarlijke stoffen bevatten (artikel 11, tweede lid, onderdeel a). Ter implementatie van deze bepaling bevat het nieuwe artikel 27a Bgb een verbod op het gebruik van dergelijke middelen nabij oppervlaktewateren en in grondwaterbeschermingsgebieden. Voorts moeten de vast te stellen maatregelen de voorkeur geven aan de meest doeltreffende toepassingstechnieken (artikel 11, tweede lid, onderdeel b) en moeten de maatregelen voorzien in het gebruik van risicoreducerende maatregelen waardoor het risico van vervuiling buiten het terrein als gevolg van verwaaiende spuitnevel, uitspoeling en afspoeling tot een minimum wordt beperkt. De richtlijn schrijft daarbij voor dat voorzien moet worden in bufferzones voor de bescherming van niet-doelwit-waterorganismen en in beschermingszones voor oppervlaktewater en grondwater dat wordt gebruikt voor de onttrekking van drinkwater,

waarbinnen geen pesticiden mogen worden toegepast of opgeslagen (artikel 11, tweede lid, onderdeel c).

De huidige voorschriften van het zowel op de Waterwet als op de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebaseerde Lozingenbesluit open teelt en veehouderij (Lotv) vormen voor agrarische toepassingen reeds voldoende implementatie van deze richtlijnverplichtingen. Driftreducerende technieken zijn verplicht op grond van artikel 15 Lotv. Veldspuiten zonder speciale doppen zijn verboden. Verder zijn er verboden opgenomen om te spuiten op te grote hoogte, met te hoge spuitdruk of bij te veel wind. Afhankelijk van het gewastype en de toe te passen spuittechniek vereist artikel 13 van het Lotv een teeltvrije zone tussen gewas en oppervlaktewaterlichaam.

Gewasbeschermingsmiddelen worden echter ook in belangrijke mate voor niet-landbouwkundige toepassingen gebruikt. Op sportvelden kunnen naast onkruidbestrijdingsmiddelen bijvoorbeeld ook middelen voor de bestrijding van emelten en engerlingen worden gebruikt. De uit- of afspoeling van dergelijke middelen vanaf sportvelden kan aanzienlijk zijn als gevolg van de samenstelling van de bodem (lichte ondergrond) en een sterke afwatering. Ook kan bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de directe nabijheid van oppervlaktewater verwaaiing (drift) naar het oppervlaktewater optreden.

Ook bij het onderhoud van auto- of spoorwegen wordt soms gebruik gemaakt van onkruidbestrijdingsmiddelen. Nabij oppervlaktewater kunnen deze middelen door verwaaiing in het oppervlaktewaterlichaam geraken. Al deze voorbeelden tonen aan dat het nodig is op grond van de eisen die artikel 11 van de richtlijn stelt, te voorzien in aanvullende implementatievoorschriften.

In onderhavig wijzigingsbesluit is ter implementatie van de richtlijn voorzien in wijziging van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Acitiviteitenbesluit) met betrekking tot gewasbescherming op sport- en recreatieterreinen en in wijziging van het toekomstige Besluit lozen buiten inrichtingen met betrekking tot het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van spoorwegen. De voorgeschreven technieken zijn vergelijkbaar met de voor agrarische toepassingen voorgeschreven driftreducerende methoden. In plaats van een teeltvrije zone dient op sport- en recreatievelden een spuitvrije zone van een meter te worden aangehouden. Teeltvrije zones en spuitvrije zones zijn primair gericht op het reduceren van het lozen van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewaterlichamen als gevolg van verwaaiende spuitnevel. Het bestaan van deze zones vermindert echter ook het afspoelen en uitspoelen van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater.

Op grond van artikel 1.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer bestaat voor provinciale staten een verplichting om in de provinciale milieuverordeningen beschermingszones aan te wijzen rondom grondwaterwinningen. Volgens die bepaling moeten hierin regels worden gesteld ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden.

Naast de bovengenoemde generieke voorschriften is het college bevoegd om toelatingsvoorschriften op te nemen op grond van artikel 31 van verordening (EG) 1107/2009. Bij de toelating van middelen beoordeelt het college op risico's voor de waterkwaliteit en het drinkwater, aangezien dat op grond van de uniforme beginselen (bijlage VI bij richtlijn 91/414/EEG of artikel 29, zesde lid, van verordening (EG) 1107/2009) reeds verplicht is. Daarbij is van belang dat er nationale uitwerking is gegeven aan die beginselen, waar zij een open norm bevatten. Zo'n uitwerking is te vinden in de artikelen 2.8, 2.10 of 2.10b van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dit kan tot gevolg hebben dat er driftreducerende maatregelen worden voorgeschreven op het etiket of dat het middel zelfs helemaal niet wordt toegelaten.

Tot slot moeten de vast te stellen maatregelen zo veel mogelijk de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen beperken dan wel uitschakelen op en langs wegen, spoorwegen, zeer doorlaatbare oppervlakken en andere infrastructuur nabij oppervlaktewater en grondwater, alsook op verharde oppervlakken waar een groot risico van afspoeling naar oppervlaktewateren of rioleringssystemen bestaat (artikel 11, tweede lid, onderdeel d). Bij het gebruik van chemische middelen bij het bestrijden van onkruid op verhardingen, zoals wegen, trottoirs of bedrijfsterreinen spoelen de bestrijdingsmiddelen met het regenwater af van de verharding en komen zo direct of indirect, via de riolering, in het oppervlaktewater terecht. De chemische bestrijding van onkruid op verhardingen draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de belasting van het oppervlaktewater.

Het nieuwe artikel 27b van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden bevat een algemene verplichting om op gesloten en half-openverhardingen en op zeer doorlaatbare oppervlakken het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te minimaliseren.

Ook buiten de landbouw zijn gebruikers van onkruidbestrijdingsmiddelen op grond van artikel 26, eerste lid, van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden verplicht om ieder jaar een gewasbeschermingsplan op te stellen. In dat plan moet in voorkomend geval ook rekening worden gehouden met de eisen van artikel 27b Bgb. Dit houdt in ieder geval in dat voordat sprake is van het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen eerst de niet-chemische alternatieven moeten worden overwogen.

Sinds enige jaren wordt door gebruikers van onkruidbestrijdingsmiddelen gewerkt met de zogenaamde DOB-methode. Deze methode is echter alleen verplicht bij het gebruik van een specifiek onkruidbestrijdingsmiddel voor professionele toepassingen. Met het oog op eventuele andere middelen en op het niet-professionele gebruik worden ter implementatie van de richtlijn enige bepalingen opgenomen in het Activiteitenbesluit (van toepassing op inrichtingen) en in het Besluit lozen buiten inrichtingen (van toepassing op niet-agrarisch gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen door professionele en particuliere gebruikers). Deze regels zien op het beperken en het voorkomen van verontreiniging van hemelwater dat geloosd wordt op riolering of oppervlaktewaterlichamen.

4.2 Vermindering van gewasbeschermingsmiddelengebruik of -risico's in specifieke gebieden (art. 12 richtlijn)

Artikel 12 bestaat uit een algemene aanhef en drie onderdelen. Onderdeel a heeft betrekking op de bescherming van mensen, onderdeel b op de bescherming van aangewezen water- en natuurgebieden en onderdeel c heeft betrekking op de bescherming van werknemers in de landbouw.

Artikel 12 van de richtlijn verplicht lidstaten om met inachtneming van de eisen inzake hygiëne, volksgezondheid en biodiversiteit, of van de resultaten van desbetreffende risicobeoordelingen, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in bepaalde specifieke gebieden te minimaliseren of verbieden. Passende risicobeheersmaatregelen moeten worden genomen en in eerste instantie wordt het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico, zoals omschreven in artikel 47 van verordening (EG) nr. 1107/2009, en biologische bestrijdingsmethoden overwogen.

Onderdeel a

De huidige praktijk is dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden toetst *wie er op welke wijze* (bij voorbeeld via een gazon, een sportveld of in een openbaar gebied) normaliter in aanraking kan komen met gewasbeschermingsmiddelen. Zijn er daarbij risico's voor kinderen of andere (kwetsbare) groepen, dan worden er specifieke risicoreducerende voorschriften voorgeschreven of indien dat niet voldoende is, wordt het middel in zijn geheel niet toegelaten.

De eerste categorie specifieke gebieden, namelijk gebieden die door het brede publiek of door kwetsbare groepen worden gebruikt, wordt dus beschermd door middel van de beoordeling van de effecten van het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel in het kader van de toelatingsaanvraag. Artikel 12, aanhef, van de richtlijn gaat echter verder: het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in het algemeen – en van middelen met een hoog risico in het bijzonder – moet in specifieke gebieden tot het minimum worden beperkt, zo niet verboden. Daarom wordt met dit wijzigingsbesluit artikel 27c in het Bgb opgenomen, waarin de verplichting wordt neergelegd in openbare gebieden die door het brede publiek of kwetsbare groepen worden gebruikt slechts biologische bestrijdingsmethoden toe te passen of middelen die niet zijn ingedeeld als giftig of zeer giftig. Voor deze laatste beperking is gekozen, omdat het onderdeel a van artikel 12 van richtlijn 2009/128/EG de risico's van blootstelling van mensen aan gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk wil voorkomen en het begrip gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico als bedoeld in artikel 47 van verordening (EG) 1107/2009 ook het milieubelang dient. Verdergaande eisen stellen aan het gebruik van middelen ter bescherming van de menselijke gezondheid, is echter niet nodig. Daarom is niet onverkort het begrip middel met een laag risico overgenomen ter implementatie van artikel 12, onderdeel a, van de richtlijn.

Onderdeel b

De tweede categorie specifieke gebieden - de beschermde gebieden als omschreven in de Kaderrichtlijn water en andere gebieden die ten behoeve van de uitvoering van de noodzakelijke natuurbehoudsmaatregelen zijn aangewezen overeenkomstig de Vogel- en de Habitatrichtlijn – worden met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beschermd op grond van de Waterwet, de Wet bodembescherming (grondwater), de Wet milieubeheer (verontreiniging vanuit inrichtingen) en de Natuurbeschermingswet 1998, Artikel 6.2 van de Waterwet bevat een verbod om stoffen in een oppervlaktewaterlichaam te brengen (te lozen), tenzij men een vergunning heeft of een vrijstelling geldt. Weigeringsgronden voor een vergunning op grond van de Waterwet zijn opgenomen in de artikelen 2.1 en 6.21 Waterwet en betreffen onder meer de doelstelling van bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. Het Lotv bevat voor het gewasbeschermingsmiddelengebruik algemene regels. Op grond van artikel 13, twaalfde lid, is het mogelijk om, indien aan het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam een bijzondere functie of waterkwaliteitsdoelstelling is toegekend, een bredere teeltvrije zone voor te schrijven. De waterbeheerder zal van zijn bevoegdheid gebruik maken als door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen de kwaliteit van een in het register van beschermde gebieden opgenomen oppervlaktewaterlichaam wordt bedreigd.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in Natura 2000-gebieden wordt beoordeeld in het kader van de opstelling van de zogenoemde beheerplannen voor ieder aangewezen natuurgebied.

Kunnen significante effecten van een gewasbeschermingsmiddel op de natuur niet worden uitgesloten, dan moet een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 worden aangevraagd. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in Natura 2000-gebieden moet worden getoetst aan de eisen van de Vogel- en de Habitatrichtlijn. In het kader van het beheerplan moet worden gezien of er sprake is van effecten, die gelet op de instandhoudingsdoelen en waarden van het gebied de kwaliteit van de in het aanwijzingsbesluit voor het gebied opgenomen natuurlijke habitats en de habitats van soorten verslechteren of significant verstoren. Zo ja, dan is sprake van vergunningplicht en noodzaak tot mitigatie. Zo nee, dan kan een toegelaten middel zonder aanvullende vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 worden gebruikt.

Voor een totaalverbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in deze categorie gebieden is niet gekozen omdat in de Nederlandse situatie landbouwgronden ook in Natura 2000-gebieden liggen en de instandhoudingsdoelstellingen ervan voldoende

worden beschermd tegen de bestaande landbouwactiviteiten in het kader van de op te stellen beheerplannen en zonodig door de vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

Onderdeel c

Voor de recent behandelde gebieden die door werknemers kunnen worden betreden wordt verwezen naar de toelichting bij het nieuwe artikel 27d.

4.3 Hantering, opslag en behandeling (art. 13 richtlijn)

Artikel 13, eerste en derde lid, van richtlijn 2009/128/EG verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat distributeurs en professionele gebruikers zorgvuldig omgaan met gewasbeschermingsmiddelen en de handelingen die worden verricht bij het aanmaken van middelen, het omgaan met restanten en verpakkingen en het schoonmaken van gebruikte apparatuur.

Op dit moment gelden er reeds specifieke regels over:

- *opslag van gewasbeschermingsmiddelen*: krachtens de bijlage, paragraaf 2.6 van het Besluit landbouw milieubeheer en bijlage 2, paragraaf 2.1, moeten gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen in een omgeving waarin de bodem is beschermd tegen lekken van vloeistoffen. Bij heel grote hoeveelheden gelden extra brandveiligheidsregels.
- *aanmaak*: volgens de bijlage, paragrafen 2.7 en 4.8, Besluit landbouw milieubeheer en bijlage 2, paragraaf 2.2, Besluit glastuinbouw, mogen gewasbeschermingsmiddelen niet, bij voorbeeld via transportleidingen, in contact komen met drinkwaterleidingen. Verder zijn onder meer voorzieningen in geval van morsen vereist en bodembeschermende voorzieningen voor dompelbaden. Op grond van artikel 17 Lotv bedraagt de minimale afstand tussen vulplaats en oppervlaktewaterlichaam 2 meter.
- *hantering van gewasbeschermingsmiddelen en verpakkingen*: door de schakelbepaling in artikel 9.5, vierde lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn verschillende regels van de arbeidsomstandighedenwetgeving ook van toepassing op zelfstandigen en meewerkende werkgevers, namelijk de artikelen 3.23, 4.6, 4.7, 8.1, zesde lid en 8.4 van het Arbeidsomstandighedenbesluit.
- *reiniging van verpakkingen*: hiervoor bestaan autonome productschapsverordeningen. Voor de wettelijke borging en de uitbreiding van de verplichtingen naar de niet-landbouw wordt verwezen naar de uitgebreide toelichting bij het nieuwe artikel 32b Bgb.
- *reiniging van apparatuur*: dit is geregeld in het Besluit landbouw milieubeheer (bijlage, par. 2.12), het Besluit glastuinbouw (bijlage 2, par. 3.1), het Lozingenbesluit bodembescherming en artikel 7 Lotv.
- *afvoer van gewasbeschermingsmiddelen en verpakkingen*: dit is geregeld in de artikelen 5 en 10, derde en vierde lid, Lotv, paragraaf 1.3.7 van de bijlage bij het Besluit landbouw milieubeheer, paragraaf 4.3 van bijlage 2 bij het Besluit glastuinbouw en in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Volgens het Convenant inzake resten en gebruikte verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen mogen lege verpakkingen worden afgevoerd als bedrijfsafval (mits hiernaar op het etiket verwezen wordt) als men dit reinigt met gebruikmaking van de apparatuur en methode als omschreven in de verordening.

Daarnaast is artikel 13 van de richtlijn reeds geïmplementeerd in hoofdstuk 8 (regels over milieuvergunningen en grondslag voor het Activiteitenbesluit) en hoofdstuk 10 (regels over het storten en afvoeren van afvalstoffen) van de Wet milieubeheer. Voor de implementatie van artikel 13, tweede lid, , wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 11, vierde lid, van het Bgb, waar eisen worden gesteld aan de toelating van middelen voor niet-professioneel gebruik.

Voor de opslag van gewasbeschermingsmiddelen tot 400 kg geldt de algemene zorgplicht bedoeld in artikel 2a van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De regering heeft vooralsnog geen redenen om verandering te brengen in deze situatie. Zie

ook de memorie van toelichting bij de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Kamerstukken II 2005/06, 30 474, nr. 3, p. 31).

Gelet op het bovenstaande overzicht is de conclusie dan ook dat nieuwe regels ter implementatie van artikel 13 van richtlijn 2009/128/EG niet nodig zijn. In artikel 32b van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden is slechts voorzien in een medebewindsgrondslag teneinde de thans autonome verordeningen van bedrijfslichamen te kunnen omvormen naar medebewindsverordeningen.

Paragraaf 4.4 Geïntegreerde gewasbescherming (art. 14 richtlijn)

Artikel 14 van richtlijn 2009/128/EG is voor de uitvoeringspraktijk belangrijk, maar is naar zijn aard slechts gedeeltelijk wettelijk vastgelegd. Het bestaande artikel 26 van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt tekstueel aangepast, omdat de Europese terminologie niet langer spreekt over bestrijding maar over geïntegreerde gewasbescherming. De uitwerking van beleidskeuzes kan nog tot aanpassing van wetgeving leiden, maar er wordt naar gestreefd dat bij ministeriële regeling te doen.

§ 5 Wijziging Warenwetbesluit machines

Artikel ... van dit besluit strekt tot wijziging van het Warenwetbesluit machines in verband met de implementatie van Richtlijn 2009/127/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot wijziging van Richtlijn 2006/42/EG (Richtlijn machines) met betrekking tot machines bedoeld voor de toepassing van pesticiden. Het gaat om een uitbreiding van bijlage I bij de Richtlijn machines met een paragraaf 2.4 inzake essentiële gezondheids- en veiligheidseisen voor de bescherming van het milieu exclusief geldend voor machines bedoeld voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Met dit wijzigingsbesluit wordt aangesloten bij de gangbare wijze van implementeren van de Richtlijn machines. Te weten via het Warenwetbesluit machines.

Het Warenwetbesluit machines heeft zijn juridische grondslag in de Warenwet. De Warenwet strekt echter niet ter behartiging van milieubelangen (zie artikel 3). Richtlijn 2009/127/EG sluit bovendien direct aan bij de in Richtlijn 2009/128/EG (Kaderrichtlijn duurzaam gebruik pesticiden) opgenomen regeling inzake het gebruik van en de controle op spuitapparatuur pesticiden. Hier ligt een duidelijke medebetrokkenheid en -verantwoordelijkheid van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Verder komt er naar verwachting over enkele jaren een soortgelijke regeling op Europees niveau voor biociden. Om al die redenen is er voor gekozen om de wijziging van het Warenwetbesluit machines mede te baseren op de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (artikel 80).

In zijn algemeenheid is en blijft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) primair verantwoordelijk voor de uitvoering van het Warenwetbesluit machines. Het toezicht en de handhaving blijven in zijn algemeenheid dan ook geschieden via de kaders van Warenwetgeving.

Daar waar het gaat om de toepasselijkheid van het milieu-aspect, zoals uitgewerkt in paragraaf 2.4 van bijlage I van de Richtlijn machines, is de Minister van LNV primair verantwoordelijk. Dit komt ook tot uitdrukking in artikel 3, tweede lid (nieuw) (zie Artikelsgewijs, Artikel I, onderdeel C). Alsdan zal de Minister van LNV, daar waar nodig, gebruik maken van de toezichthoudende en handhavingsbevoegdheden, zoals geregeld bij of krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (bijv. de in artikel 90 genoemde bestuurlijke boete).

§ 6 Administratieve lasten, uitvoeringslasten en effecten voor het bedrijfsleven

6.1 Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden

De artikelen 17, 20, 21, 32a en 36 van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden hebben de grootste effecten op de administratieve lasten voor het bedrijfsleven

en op de uitvoeringslasten voor de overheid, hetgeen hierna schematisch wordt aangeduid en hierna wordt toegelicht. De lasten zijn onvermijdelijk, omdat ze voortvloeien uit de Europese regelgeving. Door aan te sluiten bij bestaande systemen, wordt een zo gering mogelijke lastenstijging nagestreefd.

Artikel	Onderwerp	Lasten	Bedrijfsleven/overheid
17	Bewijs van vakbekwaamheid	Verzwarend administratieve lasten; nadere invulling bij ministeriële regeling.	Bedrijfsleven
20 en 21	Gewasbeschermingsmiddelen voor het behandelen van zaaizaad	Vermindering van de administratieve lasten van circa € 300.000,-	Bedrijfsleven
32a	Periodieke keuring apparatuur	Verzwarend van € 971.000,- en 7100 uur.	Bedrijfsleven
36	Verdwijnen van Dringend vereiste Gewasbeschermingsmiddelen (DVG's)	Vermindering van circa € 400.000,-	Bedrijfsleven en overheid

Effect op (administratieve) lasten per artikel:

Artikel 17. Bewijs van vakbekwaamheid inzake gewasbeschermingsmiddelen

De precieze eindtermen en kwalificaties zullen worden bepaald in de ministeriële regeling. Het is wel duidelijk dat lastenverzwaringen onontkoombaar zijn. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor de inrichting van het stelsel en daarom is enige voorzichtigheid geboden bij het kwantificeren van mogelijke effecten. Hieronder wordt desondanks een voorzet gedaan.

De nieuwe redactie van artikel 17 betekent voor 3 groepen personen een lastenverzwaring:

- *Voorlichters als bedoeld in artikel 18 van de wet.* Gewasbeschermingsadviseurs waren tot nu toe niet licentieplichtig. In de praktijk beschikt een groot deel van de voorlichters reeds over een bewijs van vakbekwaamheid. De lastenverzwaring is daarom naar verwachting gering. Het is nog onbekend om hoeveel voorlichters het gaat. Een paar algemene punten zijn:
 - Een voorlichter die wel de kennis heeft, maar nog geen bewijs van vakbekwaamheid, zal alsnog examen moeten doen. Dit kost circa €150,-.
 - Een voorlichter die over onvoldoende kennis beschikt, zal de hele cursus bedrijfsvoeren gewasbescherming moeten volgen. Kosten ruim €500,- voor 8 dagdelen cursus + 1 dagdeel examen.
 - Bijscholing kost 3 dagdelen per periode van 5 jaar.
- *Professionele gebruikers die ondernemer of bedrijfsleider zijn.* Het vereiste kennisniveau zal zeer geleidelijk worden verhoogd. Een voorstel is dat een ondernemer of bedrijfsleider geboren vóór 1-1-1995 geen nieuw bewijs van vakbekwaamheid hoeft te halen, zodat volstaan kan met zijn huidige bewijs. Nieuwe bedrijfsleiders of ondernemers (geboren na 1995) zullen meer kennis (over geïntegreerde gewasbescherming) moeten hebben. Dit zal onderdeel zijn van hun opleiding en daardoor geen invloed hebben op de verzwaring van lasten. Wel zal de kennis bijgehouden moeten worden door bijscholingscursussen te volgen. Dit kost één dagdeel per 5 jaar. De nieuwe regels moeten nog worden

uitgewerkt en zullen hun beslag krijgen in de nieuwe Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

- *Professionele gebruikers die nu zijn vrijgesteld volgens art. 6.6 van de Rgb.* Richtlijn 2009/128/EG kent geen mogelijkheid meer voor vrijstellingen, zodat deze gebruikers ook licentieplichtig worden. Uitwerking vindt plaats in de Rgb. Er wordt gestreefd naar een zo simpel mogelijke constructie van instructie door de bedrijfsleider op het bedrijf. De kosten daarvan zullen daardoor beperkt blijven (circa 1 uur per medewerker). Wel zal per bedrijf een administratie moeten worden bijgehouden van wie wanneer instructie heeft gehad.

Artikelen 20 en 21

De artikelen 20, inzake niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen of biociden en 21, inzake administratie van niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen of biociden vervallen. Indien deze paragraaf onverkort wordt overgebracht naar de ministeriële regeling, zal dit per saldo geen verlichting van de administratieve lasten tot gevolg hebben.

Zaaizaad

De administratieve lasten van een bedrijf dat een toelating aanvraagt voor de toepassing van een gewasbeschermingsmiddel op zaaizaad, verminderen in aanzienlijke mate. Op grond van artikel 49, eerste lid van verordening (EG) 1107/2009 is de nationale toelatingsprocedure vereenvoudigd, indien er al een toelating is in ten minste één van de andere lidstaten van de Unie en het middel geen ernstige bedreiging vormt voor de gezondheid van mens, dier of milieu. De kosten voor een toelating in Nederland door middel van wederzijdse erkenning worden goedkoper, omdat er van één Europees dossier gebruik kan worden gemaakt. Indien een toelating niet zonder meer kan worden overgenomen vanwege Nederlands specifieke gebruiksomstandigheden, zijn er nog aanvullende kosten.

De afgelopen 3 jaren ging het om 6 à 10 aanvragen per jaar (zowel nieuwe aanvragen als uitbreidingen). Per toelating zullen de lasten gemiddeld enkele tienduizenden euro's verminderen. De lasten voor het bedrijfsleven zullen daardoor gemiddeld verminderen met circa € 300.000,- per jaar.

Artikel 27c. Middelen met laag risico bij het brede publiek of kwetsbare groepen

Dit artikel betekent in principe een verzwaring van de administratieve lasten voor de groep van professionele gebruikers en van de uitvoeringslasten voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Professionele gebruikers mogen in gebieden die door het brede publiek of door kwetsbare groepen worden gebruikt alleen middelen toepassen die niet behoren tot de categorieën zeer vergiftig of vergiftig en moeten in eerste instantie het beoogde effect proberen te bereiken met biologische of andere niet-chemische bestrijdingsmaatregelen. Het tweede lid biedt de mogelijkheid tot vrijstelling hiervan. Belanghebbenden moeten dit aanvragen en de overheid moet deze aanvraag beoordelen en verlenen.

In de praktijk worden in de desbetreffende gebieden buiten de landbouw nauwelijks giftige of zeer giftige middelen in de genoemde categorie toegepast. Bovendien zijn er goede alternatieven beschikbaar. De lastenverzwaring is daardoor zeer gering.

Artikel 27d. Waarschuwingsborden in recent behandelde gebieden

Het plaatsen van een of meer waarschuwingsborden (afhankelijk van de toegangen tot het behandelde perceel) betekent een geringe verzwaring van de nalevingslasten voor professionele gebruikers. Ook voor handhavers betekent dit artikel een geringe lastenverzwaring. Het kopen van de borden kost het bedrijfsleven enkele tientallen euro's. Het plaatsen en het weer weghalen van de borden kost enkele uren tijd per jaar. In totaal is de lastenverzwaring zeer gering.

Artikel 32a. Keuring van apparatuur

Het aantal typen apparaten dat keuringsplichtig wordt, neemt als gevolg van de richtlijn 2009/128/EG toe. Tot nu toe is er alleen een keuringsplicht voor veldspuiten, boomgaardspuiten en selectieve apparatuur voor op verhardingen (DOB-systeem). Straks moeten ook alle andere typen spuiten in de landbouw en niet-landbouw worden gekeurd. Alleen handgedragen spuitapparatuur kan hiervan worden uitgezonderd. Het bedrijfsleven betaalt deze keuring zelf. Dit betekent een toename van de administratieve lasten voor het (landbouw)bedrijfsleven.

Op grond van schattingen van Stichting Kwaliteitseisen Landbouwtechniek (SKL) worden de extra lasten geschat op € 971.000,- per jaar + 7100 uur ten laste van het (landbouw)bedrijfsleven.

De handhaving van de keuringsplicht zal deels door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA, voorheen Algemene Inspectie Dienst) geschieden, maar voor een belangrijk deel ook door de productschappen zelf. Het heeft daardoor slechts beperkte effecten op de lasten van de VWA.

Artikel 36 Dringend vereiste gewasbeschermingsmiddelen

In ieder geval na 14 juni 2011 kunnen er geen dringend vereiste gewasbeschermingsmiddelen meer worden aangevraagd of verleend. Dit resulteert voor zowel het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden als het bedrijfsleven in een vermindering van de administratieve lasten, omdat er jaarlijkse aanvragen meer behoeven te worden ingediend en beoordeeld. In 2009 bedroegen de aanvraag- en beoordelingskosten circa € 540.000,-. Verwacht mag worden dat in plaats hiervan reguliere toelatingen, waaronder uitbreidingen van bestaande toelatingen met kleine toepassingen, zullen worden aangevraagd, hetgeen aan de lastenvermindering zal afdoen. Een reguliere toelating is echter voor meer dan een jaar en meestal voor 10 jaren. Per saldo wordt een lastenvermindering van circa € 300.000,- verwacht.

6.2 Warenwetbesluit machines

Het betreft hier eenmalige lasten voor ca. 20 bedrijven. Te weten de lasten van het aanpassen van het ontwerp van machines voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, het wijzigen van het certificaat en het aanpassen van de gebruiksaanwijzing. In 2011 komen deze lasten cumulatief uit op circa € 0,5 miljoen. De toezichthouders (de Arbeidsinspectie en Algemene Inspectie Dienst) kunnen zich vinden in de wijzigingen.

§ 7 Commentaar van organisaties van belanghebbenden en van het college

Op 9 februari 2010 is een consultatiebijeenkomst georganiseerd, waarbij vele vertegenwoordigers van organisaties op het gebied van de productie en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aanwezig waren..

Daarbij is in algemene termen gesproken over richtlijn 2009/128/EG en de gevolgen daarvan voor het Nederlandse beleid en de regelgeving. De meeste aanwezigen vonden dat een licentie alleen moet worden gevraagd indien er risico's voor arbo, milieu of volksgezondheid zijn, en alleen indien dit niet is afgedekt door andere regelgeving. Alle aanwezigen waren van mening dat een voorlichter, distributeur of zijn personeel, meer van gewasbescherming af moeten weten dan gebruikers die zij adviseren. De meesten waren van mening dat er al voldoende regels worden gesteld aan niet-professionele middelen (o.a. eisen aan giftigheid), waardoor deze veilig kunnen worden gebruikt door iemand zonder licentie. Als zorgpunt werd opgemerkt dat er veel particulieren zijn die niet-professioneel handelen en grote hoeveelheden gebruiken. Voor maatregelen ter bescherming van de specifieke gebieden als bedoeld in artikel 12 van de richtlijn werd het belang van vrijwillige maatregelen benadrukt, mits deze goed werken. Over een verplicht gebruik van laag risicomiddelen in de specifieke gebieden bestond verdeeldheid.

Tevens is afgesproken dat de tekst van de wijzigingsmaatregel van bestuur wordt voorgelegd aan alle belanghebbenden.

Dat is gedaan in de periode van 13 september 2010 tot en met 11 oktober 2010 door middel van internetconsultatie (www.internetconsultatie.nl). De ontvangen reacties zullen hierna worden besproken.

Op ... 2010 heeft het college een uitvoeringstoets opgeleverd aan de interdepartementale projectgroep. Het college constateerde dat de voorgestelde wijzigingen nauwelijks gevolgen hebben voor de werkwijze van het college, omdat de voorgestelde bepalingen vooral zien op de gebruiksfase van de gewasbeschermingsmiddelen.

§ 8 Notificatie

Op grond van artikel 23 van de richtlijn wordt dit besluit medegedeeld aan de Europese Commissie. Een separate notificatie van technische voorschriften op grond van richtlijn 98/34/EG over notificatie van technische voorschriften wordt niet nodig geoordeeld op basis van artikel 10 van die richtlijn, nu de voorschriften van dit besluit rechtstreeks voortvloeien uit richtlijnen 2009/127/EG en 2009/128/EG.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Onderdeel A (artikel 1)

Vanwege de inwerkingtreding van de verordening en beide richtlijnen wordt de definitie van Richtlijn 1999/45/EG inzake gevaarlijke preparaten toegevoegd.

Onderdeel B (artikel 2)

Onderdelen a en b inzake door het college te verrichten werkzaamheden in verband met de uitvoering van Richtlijn 91/414/EEG zijn vervallen, nu die richtlijn met ingang van 14 juni 2011 is ingetrokken als gevolg van het van toepassing worden van de verordening op dat tijdstip. De met de vervallen onderdelen corresponderende taken die voortvloeien uit de verordening, zijn thans opgenomen in artikel 4 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Onderdeel C (artikel 3)

Artikel 3 bevat de dossiereisen voor een aanvraag tot toelating. Vervallen zijn de oorspronkelijke leden 1 en 2, aangezien deze verwezen naar bijlagen II en III van Richtlijn 91/414/EEG. Deze richtlijn is op 14 juni 2011 ingetrokken door de verordening (EG) 1107/2009. Slechts op grond van het overgangsrecht als bedoeld in artikel 130a van het wetsvoorstel blijven de dossiereisen van richtlijn 91/414/EEG nog een aantal jaren van toepassing.

Onderdeel D (artikel 4)

Vanwege de vernummering in artikel 3 zijn de verwijzingen naar dat artikel aangepast.

Onderdeel E (artikel 5)

Vanwege het vervallen van artikel 25 van de Wgb zijn de verwijzingen hiernaar aangepast. Ingevolge de verordening (EG) 1107/2009 is het niet meer nodig om te bepalen dat op verzoek gegevens achterwege mogen blijven. Artikel 5 blijft wel relevant voor aanvragen tot toelating van een biocide.

Onderdeel F (artikel 6)

De verordening (EG) 1107/2009 stelt thans de beslistermijnen voor de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen vast, zodat artikel 6 kan vervallen.

Onderdeel H (artikel 8)

Deze bepaling is vervallen, zij het dat onderdelen ervan, zoals toegelicht in paragraaf ... van het algemeen deel, weer kunnen terugkeren in de ministeriële regeling op grond van artikel 28, eerste lid, onderdelen b, c en d, en derde lid, van de Wgb zoals die per 14 juni 2011 luidt.

Het eerste lid, onderdeel a, vervalt omdat voortaan in de ministeriële regeling regels kunnen worden gesteld ter uitvoering van artikel 36, derde lid, van verordening (EG) 1107/2009. Het gaat dan om regels in verband met de specifieke omstandigheden voor het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel die verband houden met de landbouwkundige of de milieusituatie in Nederland en de daarbij te stellen gebruiksvoorschriften.

Onderdeel b uit het eerste lid inzake nationale maximale residulimieten (mrl) komt niet meer terug in de nationale regelgeving, nu de verordening daarvoor geen basis biedt.

Onderdeel c is niet meer nodig, gelet op artikel 28, derde lid, van het wetsvoorstel.

Het tweede lid inzake de aanwijzing van richtsnoeren vervalt, nu artikel 36, eerste lid, van de verordening bepaalt dat een aanvraag voor toelating van een gewasbeschermingsmiddel wordt onderzocht "met gebruikmaking van de richtsnoeren die ten tijde van de aanvraag beschikbaar zijn".

Het derde lid vervalt, nu de verordening geen ruimte meer biedt af te wijken van de richtsnoeren. Dientengevolge is het niet meer mogelijk om beoordelingsmethoden aan te wijzen die afwijken of in de plaats komen van beoordelingsmethoden uit de communautaire richtsnoeren.

Het vierde lid vervalt, aangezien in artikel 28, eerste lid, onderdeel d, van het wetsvoorstel de ruimte is geschapen om bij ministeriële regeling regels te stellen over de kleine uitbreidingstoelating (een bijzondere vorm van toelating) en op grond van artikel 28, derde lid, van het wetsvoorstel, over de uitwerking van de uniforme beginselen als bedoeld in artikel 29, zesde lid, van Verordening (EG) 1107/2009.

Onderdeel I (artikel 9)

Dit artikel is gewijzigd in die zin dat de verwijzing naar de uniforme beginselen in bijlage VI bij richtlijn 91/414/EEG is vervangen door te verwijzen naar de juiste vindplaats in de verordening (artikel 29, zesde lid).

Onderdeel J (artikel 10)

De reikwijdte van artikel 10 is beperkt tot het stellen van regels over het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel op zaaizaad dat is bestemd voor een derde land. Voor de interne markt van de Europese Unie stelt artikel 49 van verordening (EG) 1107/2009 regels over de behandeling van zaaizaad in verband met de handel in en het gebruik van behandeld zaaizaad.

Hoewel het aanbrengen van een gewasbeschermingsmiddel op zaad te beschouwen is als een toepassing van een gewasbeschermingsmiddel, sluit de formulering van voornoemd artikel 49 van de verordening niet uit, dat een lidstaat eigen regels stelt over de behandeling van zaaizaad dat niet in de Europese Unie op de markt wordt gebracht. Een enigszins vergelijkbare situatie is geregeld in artikel 28, tweede lid, onderdeel d, van verordening (EG) 1107/2009 voor gewasbeschermingsmiddelen die zijn bestemd voor derde landen.

Onderdeel K (artikel 11)

Het eerste lid is gewijzigd, zodat het college uit eigen beweging een meldingsplicht voor de distributeur van een gewasbeschermingsmiddel kan voorschrijven bij de toelating. Dit is wenselijk omdat tot nu toe slechts de gebruiker een meldingsplicht kan worden opgelegd. Het is echter denkbaar dat het nodig is de verkoop van een middel verder te reguleren teneinde de keten sluitend te krijgen, zonder al te veel ingrijpen van overheidszijde. Het is de eigen verantwoordelijkheid van het college hiertoe te besluiten. Een aanleiding voor een dergelijke meldingsplicht kan zijn gelegen in geconstateerde problemen als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op basis van een bepaalde werkzame stof.

In het tweede lid is de verwijzing naar artikel 36, derde lid, omtrent wederzijdse erkenning geschrapt, nu dat artikel van de Wgb is vervallen.

In het derde lid is geïntegreerde bestrijding vervangen door geïntegreerde gewasbescherming, nu richtlijn 2009/128/EG het laatstgenoemde begrip hanteert. Voorts is het begrip goede praktijken ter verduidelijking gewijzigd in het begrip goede gewasbeschermingspraktijken, nu deze term ook wordt gehanteerd in artikel 3, punt 18, van verordening (EG) 1107/2009.

Artikel 11, vierde lid, van het wijzigingsbesluit implementeert artikel 13, tweede lid, van de richtlijn en vindt zijn grondslag in het voorgestelde artikel 29, eerste lid, Wgb. De beperkingen van het formaat van de verpakkingen zijn bedoeld om te voorkomen dat de verpakkingen te groot zijn, aangezien niet-professioneel gebruik een kleinschalig gebruik veronderstelt en vermeden moet worden dat particulieren jarenlang nog restanten van middelen onder zich houden. De voorschriften inzake gebruiksklare formuleringen kunnen bijvoorbeeld inhouden dat de inhoud minder geconcentreerd is dan bij de middelen voor professioneel gebruik.

Onderdeel L (artikel 11a)

Dit artikel vloeit voort uit artikel 11, tweede lid, onder a, van de richtlijn. Voor "pesticiden die overeenkomstig Richtlijn 1999/45/EG niet zijn ingedeeld als gevaarlijk voor het aquatische milieu" wordt in artikel 11a van het Bgb een plicht voor het college opgenomen om deze pesticiden te behandelen als een gewasbeschermingsmiddel met een substitutiestof ondanks dat ze geen substitutiestof ('geen voor vervanging in aanmerking komende stof' als bedoeld in artikel 24 van de verordening) bevatten en indien is voldaan aan de overige eisen van artikel 50, tweede lid, van de verordening. Die voorwaarden zijn:

- het moet gaan om uitzonderlijke gevallen;
- een niet-chemische bestrijdings- of preventiemethode bestaat als alternatief;
- dat alternatief wordt in de lidstaat algemeen toegepast.

Indien de als gevaarlijk ingedeelde stof daaraan voldoet, moet in beginsel een vergelijkende evaluatie worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 50 en bijlage IV van verordening (EG) 1107/2009. Gevolg hiervan kan op grond van die bepalingen zijn dat het college geen toelating verleent of het gebruik beperkt. Aldus wordt de vrijwillige mogelijkheid van artikel 50, tweede lid, van de verordening benut ter implementatie van de richtlijn.

Onderdeel M (artikel 17)

Vanwege de richtlijn duurzaam gebruik is artikel 17 gewijzigd en heeft het artikel uitsluitend betrekking op het bewijs van vakbekwaamheid voor gewasbeschermingsmiddelen. De regels over biociden zijn verplaatst naar een nieuw artikel 17a.

Het eerste lid regelt dat een bij ministeriële regeling aangewezen instantie bevoegd is een bewijs van vakbekwaamheid te verstrekken aan degene die heeft aangetoond over voldoende opleiding dan wel kennis en ervaring te beschikken. Voor gewasbeschermingsmiddelen is dit nu Bureau Erkenningen van de AOC Raad, Het tweede lid regelt op welke wijze blijkt kan worden gegeven van het bezitten van voldoende kennis met betrekking tot geïntegreerde gewasbescherming, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de risico's daarvan voor mens en milieu.

Het derde lid maakt het mogelijk een onderscheid aan te brengen in het verwachte niveau van kennis voor een distributeur, voorlichter of professionele gebruiker. Ook binnen de groep van professionele gebruikers kunnen er grote verschillen bestaan in de mate van kennis en vaardigheden waarover men beschikt dan wel over moet kunnen beschikken. Voor uitvoerende handelingen met gewasbeschermingsaspecten die met voldoende begeleiding binnen het bedrijf worden uitgevoerd kan worden volstaan met een ander kennisniveau dan voor degene die moet beslissen hoe een bepaalde ziekte of plaag te voorkomen of in voorkomend geval verdere verspreiding van de ziekte of plaag zoveel mogelijk in te dammen dan wel te bestrijden. Dergelijke uitvoerende handelingen

zullen nauwkeurig worden beschreven, zodat er geen misverstand ontstaat in welke gevallen een bewijs van vakbekwaamheid is vereist. Het vierde lid bepaalt aan welke administratieve eisen het certificaat dient te voldoen. Het vijfde lid zondert de distributeur die uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik op de markt brengt uit van de verplichting over een bewijs van vakbekwaamheid te beschikken. Er geldt nog wel als bijkomende eis dat de niet-professionele middelen niet beschikken over bepaalde intrinsieke eigenschappen: ze mogen niet zijn geclassificeerd als zeer giftig, giftig, mutageen, kankerverwekkend of vergiftig voor de voortplanting. Dergelijke middelen zijn te herkennen aan de gevaarsymbolen die op grond van het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten zijn voorgeschreven.

Onderdeel N (artikel 17a)

Dit artikel beschrijft voor welke soorten biociden het gebruik uitsluitend is toegestaan indien men in het bezit is van een bewijs van vakbekwaamheid. Het bevat voorts de mogelijkheid bij ministeriële regeling nog nadere regels te stellen, waaronder het uitzonderen van bepaalde handelingen waarvoor geen bewijs van vakbekwaamheid is vereist. Ingevolge artikel 71, derde lid, wetsvoorstel geldt er vooralsnog geen plicht over een bewijs van vakbekwaamheid te beschikken bij de distributie van biociden. Artikel 17a bevat geen nieuw beleid ten opzichte van het voorheen geldende artikel 18, tweede lid, onderdelen c, d, e en f, van het Bgb.

Onderdeel O (artikel 18)

Deze bepaling regelt de geldigheidsduur van een eenmaal afgegeven bewijs van vakbekwaamheid, alsmede gronden voor intrekking ervan. Op grond van het zesde lid kan een vergoeding worden verlangd voor het verstrekken of verlengen van een bewijs van vakbekwaamheid. In het tweede lid is verduidelijkt dat de geldigheid van een bewijs van vakbekwaamheid in principe telkens ambtshalve wordt verlengd met 5 jaren, tenzij blijkt dat niet aan de voorwaarden voor een hernieuwd bewijs van vakbekwaamheid wordt voldaan, omdat onvoldoende nascholing is gevolgd.

Onderdeel Q (artikelen 20 en 21)

Deze artikelen vervallen op deze plaats, omdat artikel 74 van het wetsvoorstel, de grondslag voor deze regels, voorschrijft dat regels over gewasbeschermingsmiddelen niet bestemd voor gebruik in Nederland, in de ministeriële regeling worden gesteld.

Onderdeel R (artikel 22)

Deze bepaling is gewijzigd, nu op grond van de verordening (EG) 1107/2009 nog slechts nationale regels mogelijk zijn voor met een gewasbeschermingsmiddel behandeld zaaizaad dat is bestemd voor een land buiten de Europese Unie. Zaaizaad dat is behandeld met een niet op grond van artikel 33, tweede lid, onderdeel b, van verordening (EG) 1107/2009 toegelaten gewasbeschermingsmiddel mag niet op de markt komen in de Europese Unie.

Onderdelen S en T (artikelen 24 en 25)

Deze bepalingen zijn niet meer van toepassing op gewasbeschermingsmiddelen, gelet op het bepaalde in het nieuwe artikel 25a. Wel blijven ze relevant voor biociden.

Onderdeel U (artikel 25a)

Met deze bepaling wordt het mogelijk bij ministeriële regeling voorschriften te stellen omtrent de administratie van gewasbeschermingsmiddelen. Deze bepaling en wijziging van het regelingsniveau hangt samen met artikel 67 van de verordening. Laatstgenoemde bepaling verplicht weliswaar tot het registreren van onder andere de productie, de handel en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, maar nu artikel 67, vierde lid, van de verordening de mogelijkheid geeft om nog Europese uitvoeringsregels te geven op dit vlak, is het in verband met de gewenste flexibiliteit een logischer keuze om bij regeling in plaats van bij algemene maatregel van bestuur nog

aanvullende regels te kunnen stellen. Dit sluit ook beter aan bij het algemene uitgangspunt dat regels ter uitvoering van verordening (EG) 1107/2009 bij ministeriële regeling zullen worden gesteld.

Onderdeel W (artikel 26)

In de gehele bepaling wordt geïntegreerde bestrijding telkens vervangen door geïntegreerde gewasbescherming, nu richtlijn 2009/128/EG laatstgenoemd begrip hanteert.

In het derde lid vervalt de zinsnede beroepsinstantie op landbouwgebied. Bij nader inzien is deze beperking tot de landbouw te beperkt. Ook beroepsmatige onkruidbestrijders of anderen, zoals wegbeheerders of groenbeheerders, kunnen belang hebben bij een gids voor goede gewasbeschermingspraktijken.

Het oude zesde lid had betrekking op de administratieve verplichting voor de professionele gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen. Nu artikel 67 van verordening (EG) 1107/2009 hier regels over stelt en uitvoeringsregels op grond van het nieuwe artikel 25a van dit wijzigingsbesluit bij ministeriële regeling kunnen worden gesteld, is het zesde lid ingrijpend gewijzigd. Het zesde lid regelt nu dat een gebruiker van uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen toegelaten voor niet-professioneel gebruik niet over een gewasbeschermingsplan hoeft te beschikken. Ook verduidelijkt het dat een loonwerker of een ander die in opdracht gewasbeschermingsmiddelen toepast niet over een plan hoeft te beschikken, maar slechts de opdrachtgever. Uiteraard staat het de opdrachtgever vrij om het advies of de hulp in te roepen van een deskundige loonwerker of gewasbeschermingsvoorlichter voor het opstellen van zijn gewasbeschermingsplan.

Onderdeel X: artikelen 27a tot en met d

Deze bepalingen zijn nieuw als gevolg van de artikelen 11 en 12 van de richtlijn 2009/128/EG.

Onderdeel X: artikel 27a

Om artikel 11, tweede lid, onderdeel a, van de richtlijn te implementeren, wordt de uit die bepaling voortvloeiende negatieve voorkeur voor prioritaire gevaarlijke stoffen uitgewerkt door het gebruik hiervan te verbieden in gebieden waar deze het grootste risico vormen voor het aquatische milieu.

Bijlage X bij de Kaderrichtlijn Water duidt twintig prioritaire gevaarlijke stoffen aan. Er is geen prioritaire gevaarlijke stof onderdeel van een toegelaten gewasbeschermingsmiddel in Nederland in september 2010.

Onderdeel X: artikel 27b

Dit artikel betreft met name verharde oppervlakken, waarvoor artikel 11 van de richtlijn passende maatregelen eist om de toepassing zoveel mogelijk te beperken of uit te schakelen. In de praktijk gaat het hier vooral om onkruidbestrijding. Dergelijke toepassingen zijn veelal niet-agrarisch, op welke toepassingen het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij (LOTV) niet ziet. Uit de tussenevaluatie van de nota Duurzame Gewasbescherming blijkt dat een aantal herbiciden (onder meer glyfosaat en MCPA) die ook veel in de niet-landbouw worden gebruikt voor drinkwaterknelpunten zorgt. Emissiebeperking in de niet-landbouw kan daarom bijdragen aan het verminderen van deze knelpunten.

Artikel 27b implementeert artikel 11, tweede lid, onderdeel d.

:

Dit doelvoorschrift dient ter implementatie van artikel 11, tweede lid, onderdeel d, van de richtlijn. Vanwege de dwingende tekst van de richtlijn is een afdwingbare verplichting opgenomen die een bepaald gedrag voorschrijft. Naleving van dit artikel voor bestrijdingsmiddelengebruik op verhard oppervlak is onder andere mogelijk door toepassing van de DOB-methode. Daarnaast kon het college reeds een DOB-certificaat verplichtstellen bij de toelating. De toezichthouders van de Wgb kunnen bij de

inschatting van risico's op regelovertreding rekening houden met de aanwezigheid van een DOB-certificaat (Duurzaam onkruidbeheer op verhardingen). Door deze risico-inschatting kunnen de toezichtslasten worden beperkt.

De DOB-criteria zijn onderdeel van het certificatiesysteem Barometer Duurzaam Terreinbeheer. Dit systeem is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie. Certificatie vindt plaats door certificatie-instellingen die door de Stichting Milieukeur zijn erkend. De gevolgen die aan het certificaat worden toegekend betreffen dus de wijze van toezicht op de naleving van wettelijke regels. Het certificaat vormt een indicatie dat de certificaathouder zich bijzonder inzet om de emissies bij onkruidbeheer te beperken. Deze variant van certificering is dus de "toezichtsvariant". Vanuit het Bgb gezien gaat het immers om vrijwillig uitgevoerde certificatieactiviteiten die door de overheid kunnen worden benut bij de uitvoering van haar toezicht en handhavingsbeleid. Kanttekening daarbij is dat de vrijwilligheid niet geldt voor het onkruidbestrijdingsmiddel Roundup Evolution. Hiervoor heeft het college in het wettelijke gebruiksvoorschrift een verplichte certificering opgenomen.

Het DOB-systeem voorziet tevens in voorlichting van de gebruikers, wat de juiste toepassing van het systeem bevordert. Volgens onderzoek van Plant Research International (Wageningen) werd over een testperiode van 2002 tot 2005 door het toepassen van de DOB richtlijnen het bestrijdingsmiddelgebruik met gemiddeld 35% verminderd.

Het toepassingsbereik van het DOB-systeem komt grotendeels overeen met de in het eerste lid, onder a, genoemde oppervlakken. De oppervlakken van onderdeel b vallen grotendeels niet onder het DOB-systeem en zullen dus meer aandacht vergen van de toezichthouders.

Onderdeel X: artikel 27c

Dit artikel is de implementatie van artikel 12, onderdeel a, van de richtlijn en is reeds toegelicht in paragraaf 2.4.2. Artikel 27c, tweede en derde lid, Bgb is ontleend aan artikel 38 van de Wgb zoals dit geldt tot de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Dit artikel betreft vrijstellingen in verband met bedreigingen van de plantaardige productie. De grondslag voor deze vrijstellingsmogelijkheid is artikel 81 Wgb.

Onderdeel X: artikel 27d

Dit artikel implementeert artikel 12, onderdeel c, van de richtlijn. Dat eist risicobeheersmaatregelen voor recent behandelde gebieden die door werknemers in de landbouw worden gebruikt of voor hen toegankelijk zijn.

Over waarschuwingen bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is reeds het volgende geregeld:

- artikel 8.4 Arbeidsomstandighedenbesluit: verplichting voor *werkgever* tot doeltreffende veiligheids- of gezondheidssignalering indien de gevaren op de arbeidsplaats of de gevaren van een arbeidsmiddel daartoe aanleiding geven;
- artikel 9.1 Arbeidsomstandighedenbesluit: verplichting voor de werkgever tot naleving van de voorschriften en verboden welke bij of krachtens het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn vastgesteld;
- artikel 9.5, vierde lid, Arbeidsomstandighedenbesluit: breidt de normadressaat voor artikel 8.4 uit met *zelfstandige en meewerkende werkgevers* die bij de werkzaamheden worden blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen of biociden. Artikel 1, derde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet definieert "zelfstandige" ruim: degene die zonder werkgever of werknemer te zijn in de zin van het eerste of tweede lid arbeid verricht;
- hoofdstuk 8 Arbeidsomstandighedenregeling: bevat detailvoorschriften over veiligheids- of gezondheidssignalering;

- artikel 30 Bgb: bevat een waarschuwingsplicht voor de *gebruiker* van gasvormige of gasvormende gewasbeschermingsmiddelen in besloten ruimten;
- artikel 8.8, tweede lid, Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden: regelt dat de waarschuwing in overeenstemming moet zijn met hoofdstuk 8 van de Arbeidsomstandighedenregeling.

Ten opzichte hiervan kent artikel 27d Bgb de volgende uitbreidingen:

- Het toepassingsgebied is breder ten opzichte van de besloten ruimten als bedoeld in artikel 30 Bgb: het gaat om voor de werknemer toegankelijke gebieden.
- Bij de artikelen 8.4. en 9.5 van het Arbeidsomstandighedenbesluit gaat het om signalering in verband met gevaar c.q. blootstelling. Bij artikel 27d Bgb gaat het om signalering gedurende de herbetedingstermijn;
- Het artikel geldt ook voor de professionele gebruiker die geen werkgever, zelfstandige of meewerkende werkgever is en die niet onder een situatie in de zin van artikel 30 Bgb valt.

Onderdeel Y (artikel 29)

Als gevolg van artikel 9 van richtlijn 2009/128/EG geldt er een verbod voor het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de lucht. De richtlijn maakt het mogelijk hiervan af te wijken indien er geen haalbaar alternatief is voor spuiten vanuit de lucht of indien het voordelen biedt ten opzichte van andere toepassingsmethoden. Eerder was al vastgesteld dat in de Nederlandse omstandigheden van beide situaties in het algemeen geen sprake kan zijn. In het Bgb was daarom reeds bepaald dat luchtvaarttoepassingen niet meer zijn toegestaan, met dien verstande dat dit verbod vijf jaren na inwerkingtreding zou ingaan of eerder als het Europese recht dat vereist (artikel 29, eerste lid, in samenhang met artikel 77 van het Bgb). Deze laatste situatie is nu aan de orde. Vanwege artikel 9 van de richtlijn zal op grond van artikel 77, tweede lid, bij Koninklijk Besluit worden bepaald dat het verbod niet eerst in 2012, maar bijna 11 maanden eerder en wel op 26 november 2011 in werking treedt.

In noodgevallen of bijzondere situaties kan echter nog een vrijstelling voor het gebruik van luchtvaarttoepassingen worden verleend.

Onderdeel Z (artikel 32)

Naast een redactionele wijziging waarbij leverancier telkens wordt vervangen door distributeur, vervallen in het zesde lid ook expliciete verwijzingen. De reden hiervoor is dat over de aard van de administratieverplichtingen geen misverstand kan bestaan. De administratieverplichtingen voor gewasbeschermingsmiddelen zijn nu in artikel 67 van verordening (EG) 1107/2009 geregeld en voor biociden in artikel 25 van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Onderdeel AA: artikel 32a

De artikelen 32a tot en met d zijn nieuw en dienen ter uitvoering van artikel 8 van richtlijn 2009/128/EG. Artikel 32a bevat de hoofdregel. De hoofdregels zijn dat alle apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen dient te voldoen aan de in bijlage I bij voornoemde richtlijn vermelde punten en dat daarvan dient te blijken door middel van een keuring. Apparatuur dient iedere 3 jaar te worden gekeurd. Zie ook toelichting in algemeen deel bij paragraaf 3.3.2 [PM]

Onderdeel AA: artikel 32b

Over de reiniging van verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen gelden momenteel drie autonome productschapsverordeningen: van het Productschap Akkerbouw, het Productschap Tuinbouw en het Productschap Zuivel. Deze kunnen dienen ter implementatie van artikel 13 van de richtlijn. Het eerste lid daarvan verplicht –voor zover hier relevant– de noodzakelijke maatregelen te treffen om te verzekeren dat de hantering, schoonmaak en verwijdering van verpakkingen het milieu of de menselijke gezondheid niet in gevaar brengt. Zoals reeds is toegelicht in paragraaf 3.3.2 van het algemeen deel, is het overeenkomstig het kabinetsstandpunt indirect medebewind

ongewenst om een richtlijn te implementeren door middel van autonome productschapsregels. Er moet derhalve ten minste sprake zijn van medebewind. Hiervoor is de opname van een bepaling over medebewind in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden nodig, teneinde de medewerking van voornoemde productschappen te kunnen vorderen, zoals artikel 96 van de Wet op de bedrijfsorganisatie vereist. [PM De medebewindsbepaling is/wordt opgenomen in een nota van wijziging bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.]

Artikel 32b, derde lid, verplicht de productschappen in hun verordeningen derdenwerking op te nemen ter uitvoering van artikel 13 van de richtlijn. Het is namelijk mogelijk om degenen die niet in een onderneming werken als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van het Instellingsbesluit Akkerbouwproductschappen of artikel 3, tweede lid, van het Instellingsbesluit Productschap Tuinbouw of onder de jurisdictie van het Productschap Zuivel, via de derdenwerking onder de jurisdictie van de productschappen te brengen, zodat er één systeem ontstaat. Te denken valt aan een spoorwegbeheerder of overheidsfunctionaris. In paragraaf 3.3.2 zijn de achtergronden van en voorwaarden voor derdenwerking reeds toegelicht.

Van de mogelijkheid van derdenwerking is gebruikgemaakt in artikel 18 van het Instellingsbesluit Akkerbouwproductschappen:

“Bij een op grond van artikel 93, tweede lid, van de wet vastgestelde verordening kan worden bepaald dat de bij of krachtens die verordening gestelde regelen mede andere dan de in artikel 102, eerste lid van de wet bedoelde natuurlijke en rechtspersonen binden, voorzover deze handelingen verrichten die bedrijfsmatig in de ondernemingen waarvoor het hoofdproductschap of een productschap is ingesteld, plegen te worden verricht.”

Artikel IV van dit wijzigingsbesluit wijzigt het Instellingsbesluit Akkerbouwproductschappen om daarin de grondslag voor derdenwerking op te nemen aangezien artikel 102, tweede lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie een dergelijke wijziging vereist.

Er bestaat geen productschap waarvan de jurisdictie zich uitstrekt tot bijv. de spoorbeheerders, maar het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen is een handeling die bedrijfsmatig pleegt te worden verricht in ondernemingen waarvoor productschappen zijn ingesteld, namelijk het Productschap Akkerbouw, het Productschap Tuinbouw en het Productschap Zuivel. Zodoende kunnen ook de spoorbeheerders of bijvoorbeeld overheden of natuurlijke personen of rechtspersonen worden onderworpen aan de medebewindsverordening indien zij gewasbeschermingsmiddelen gebruiken.

Onderdeel BB (artikel 33a)

Deze bepaling regelt dat bij ministeriële regeling de hoogte van de bestuurlijke boete per overtreding kan worden bepaald. Daarbij zullen in principe vier boetebedragen worden gehanteerd, omdat iedere overtreding in een categorie zal worden ingedeeld. Bij de indeling in categorieën kan rekening worden gehouden met zowel de aard van het feit dat wordt overtreden en de gevolgen van deze overtreding, als de mate van overtreden van het feit. Het tweede lid maakt het mogelijk in een individuele boetebeschikking een hoger boetebedrag op te leggen, als de omstandigheden van het geval of de ernst van de overtreding dat rechtvaardigen. Er kunnen omstandigheden zijn waarin de standaardboetebedragen van het eerste lid te laag zijn. Voorbeelden zijn calculerend gedrag waarbij de standaardboete bij overtreding niet opweegt tegen een economisch voordeel dat als gevolg van de overtreding kan worden bereikt of meervoudig gebruik van verboden toepassingen. Voor die gevallen biedt het derde lid de mogelijkheid een afwijkende boetebeschikking te nemen, waarbij uit de motivering dient te blijken waarom er voor een andere boete is gekozen.

Onderdelen CC tot en met FF (artikelen 34 tot en met 37)

Deze bepalingen zijn gewijzigd, waardoor ze slechts van toepassing blijven voor biociden, behoudens op grond van het overgangsrecht als bedoeld in artikel 130a van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Onderdeel GG (artikel 37a)

Deze bepaling strekt tot implementatie van richtlijn 2009/107/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot wijziging van Richtlijn 98/8/EG betreffende het op de markt brengen van biociden in verband met de verlenging van bepaalde termijnen (PbEU, L 262). Deze richtlijn regelt de verlenging van gegevensbescherming in verband met de verlenging van het werkprogramma van de Commissie van de Europese Unie voor opname van bestaande stoffen in bijlage I, IA of IB van richtlijn 98/8/EG. Het nieuwe vijfde lid van artikel 47 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden biedt een delegatiebasis om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur de duur van gegevensbescherming af te stemmen op de verlenging van het werkprogramma. Hiervoor is gekozen omdat blijkens richtlijn 2009/107/EG de gegevensbescherming is gekoppeld aan de duur van het werkprogramma en niet uitgesloten wordt dat het werkprogramma nogmaals zal worden verlengd. Gekozen is voor subdelegatie aan de Minister van Volkshuizing, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in overeenstemming met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, omdat wijzigingen in het werkprogramma en rekening houdend met mogelijke gevolgen voor de duur van de gegevensbescherming snel moeten kunnen worden doorgevoerd. Een ministeriële regeling is daartoe het meest geëigende instrument.

Onderdeel II (bijlage I)

De bijlage vervalt, omdat bijlage III bij richtlijn 2009/128/EG de algemene beginselen van geïntegreerde gewasbescherming bevat. De Nederlandse wetgeving (waar dan precies) verwijst thans naar die bijlage.

ARTIKEL II

Artikel II, onderdeel A

Dit artikel wijzigt artikel 3.3 van het Activiteitenbesluit dat betrekking heeft op het lozen van op verhard oppervlak neergekomen hemelwater. Neerslag op verhardingen kan via oppervlakkige afspoeling of via een regenwaterafvoersysteem in het oppervlaktewater terecht kan komen. Het kan daarbij gaan om halfopen verhardingen, zoals tegels en klinkers, en gesloten verhardingen, zoals asfalt. Indien op verhardingen binnen inrichtingen gebruik gemaakt wordt van onkruidbestrijdingsmiddelen moet worden voldaan aan de eisen van het derde en vierde lid van artikel 3.3. Selectieve toepassingstechnieken zijn onder andere sensorgestuurde spuitsystemen, onkruidbestrijkers en spuitlansen. Onkruidbestrijdingsmiddelen mogen niet worden toegepast als er binnen 24 uur aanzienlijke kans is op neerslag.

Artikel II, onderdeel B

Sport- en recreatieterreinen zijn inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer. In het Activiteitenbesluit worden conform artikel 11 van de richtlijn doeltreffende toepassingstechnieken voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op dergelijke terreinen voorgeschreven. De voorschriften zijn beperkt tot op de buitenste 14 meter van het terrein langs oppervlaktewaterlichamen, omdat de voorschriften op de bescherming van het oppervlaktewater zien. Deze afstand sluit aan bij het Lotv en vergunningen op grond van de Waterwet. Bij een bespuiting onder normale omstandigheden op een afstand van meer dan 10 à 20 meter van het oppervlaktewater kan er op basis van onderzoek en ervaringsregels van worden uitgegaan dat geen sprake is van het verwaaien van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater. In dit opzicht wordt aangesloten bij een praktisch hanteerbare afstand. De voorgeschreven technieken beperken het risico van af- en uitspoeling en de verwaaiing van de gebruikte middelen. De regels komen waar toepasselijk overeen met

de regels voor het landbouwkundig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Zo moet bij het gebruik van mechanisch voortbewogen apparatuur met spuitboom gebruik worden gemaakt van driftarme doppen die ook voor agrarische toepassingen zijn voorgeschreven.

Artikel III

Artikel III, onderdeel A

Dit artikel wijzigt artikel 3.4 van het Besluit lozen buiten inrichtingen dat betrekking heeft op het lozen van op verhard oppervlak neergekomen hemelwater. Voor een toelichting op de inhoud van de bepalingen zij verwezen naar de toelichting bij artikel II, onderdeel A.

Artikel III, onderdeel B

Het nieuwe artikel 3.26 van het Besluit lozen buiten inrichtingen voorziet in enige regels met betrekking tot het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen in het kader van het onderhoud van spoorwegen indien dit plaatsvindt in de nabijheid van oppervlaktewater. Voor de toelichting op het gebied van 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam waarbinnen de voorschriften gelden zij verwezen naar de toelichting bij artikel II, onderdeel B.

Artikel IV

Artikel IV, onderdeel A

Deze toevoeging is nagenoeg letterlijk ontleend aan artikel 2, tweede alinea, onder m (nieuw), van de Richtlijn machines. Door aan het begrip "essentiële gezondheids- en veiligheidseisen" bijlage I bij de richtlijn toe te voegen kan in de overige artikelen van het Warenwetbesluit machines de verwijzing naar genoemde bijlage vervallen.

Artikel IV, onderdelen B, F, punt 1, H en I

Met de uitbreiding van bijlage I bij de Richtlijn machines met een paragraaf 2.4 inzake essentiële gezondheids- en veiligheidseisen voor de bescherming van het milieu, die exclusief geldt voor machines bedoeld voor de toepassing van pesticiden, is thans sprake van een medebetrokkenheid en -verantwoordelijkheid van het LNV-beleidsterrein en daarmee van de Minister van LNV. Dit noopt er toe om in diverse artikelen van het Besluit, waarin sprake is van de aanduiding "Onze Minister", duidelijk te maken welke minister of ministers hier worden bedoeld. In zijn algemeenheid is en blijft de Minister van SZW primair verantwoordelijk voor de uitvoering van dit Besluit (daar waar nodig in overleg met de Minister van LNV). Bij de artikelen 4 en 6a is dat, voor zover het gaat om de toepassing van par. 2.4 van bijlage I van de Richtlijn machines, echter mede de Minister van LNV.

Bij artikel 2 ziet "Onze Minister die het aangaat" op de Minister van SZW dan wel de Minister van VWS.

Artikel IV, onderdeel C

Deze toevoeging is nagenoeg letterlijk ontleend aan artikel 4, eerste lid (nieuw), van de Richtlijn machines. Omdat het milieu-aspect (ingevolge artikel 2, tweede lid, onder m (nieuw), van de Richtlijn machines exclusief geldend voor machines bedoeld voor het gebruik van pesticiden) de primaire verantwoordelijkheid van de Minister van LNV is, is er voor gekozen dit aspect niet te integreren in de oorspronkelijke tekst van artikel 3, maar op te nemen in een apart lid.

De in het eerste lid (nieuw) vermelde aspecten (zoals doorwerkend en uitgewerkt in de overige bepalingen van het Besluit) zijn en blijven de primaire verantwoordelijkheid van de Minister van SZW. Het toezicht en de handhaving voor deze aspecten (en de nadere uitwerking ervan in het Besluit) blijven geschieden via de kaders van Warenwetgeving.

Het in het tweede lid (nieuw) vermelde milieu-aspect (ook hier zoals doorwerkend en uitgewerkt in de andere voorschriften van het Besluit) komt voor rekening van de Minister van LNV. Daarbij gaat het, zoals reeds op-gemerkt, exclusief om de toepassing van de nieuwe par. 2.4 van bijlage I van de Richtlijn machines. Zie de definitie van essentiële gezondheids- en veiligheidseisen in artikel 1 (onderdeel A). Vandaar ook de in het tweede lid opgenomen beginwoorden "indien van toepassing". Speelt dit aspect (en/of de nadere uitwerking ervan in het Besluit), dan zal de Minister van LNV zo nodig optreden, daarbij gebruik makend van de toezichthoudende en handhaving-bevoegdheden, zoals geregeld bij of krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Artikel IV, onderdelen D, F, punt 2, en G

Dit betreft redactionele wijzigingen, samenhangend met het feit dat er in het Besluit thans een definitie is opgenomen van essentiële veiligheids- en gezondheidseisen (zie bij onderdeel A).

Artikel IV, onderdeel E

Dit betreft een louter redactionele wijziging, aangezien het woord bijlage op een uniforme wijze (zonder hoofdletter) wordt gebruikt.

Artikel V

Dit betreft redactionele wijzigingen in het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten, samenhangend met het feit dat artikel 3 thans twee leden heeft. Artikel 3, tweede lid, wordt, zoals reeds opgemerkt, gehandhaafd via artikel 90 van de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

ARTIKEL VI

Dit artikel wijzigt artikel 18 van het Instellingsbesluit Akkerbouwproductschappen teneinde de bevoegdheid voor derdenwerking uit te breiden met de verordening die wordt gevorderd door de nieuwe artikelen 32a en 32b Bgb. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarden die artikel 102, tweede lid, voor derdenwerking stelt.

ARTIKEL VII

Artikel 15, derde lid, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij wordt overbodig door de inwerkingtreding van het verbod op luchtvaarttoepassingen met gewasbeschermingsmiddelen uit artikel 29 van het Bgb.

ARTIKEL VIII

Op grond van de artikelen 9 en 23 van de richtlijn dient artikel 29, eerste lid, uiterlijk 26 november 2011 in werking te treden. Dit kan geschieden bij inwerkingtredings-KB op grond van artikel 77, tweede lid, van het Bgb. Op dat moment dient onderdeel Y van dit wijzigingsbesluit ook in werking te treden.

Dit besluit treedt in werking op 14 juni 2011 als gevolg van het van toepassing worden van de verordening op dat tijdstip. Echter, waar dat nodig of wenselijk is bevonden in verband met richtlijn 2009/128/EG treden bepalingen van dit besluit in werking op 26 november 2011. De wijziging van het Warenwetbesluit machines treedt in werking op 15 december 2011. Het is niet nodig gebleken te voorzien in overgangsrecht.

Aangezien dit besluit implementatiewetgeving betreft, is er sprake van een uitzondering op het kabinetsstandpunt vaste verandermomenten (Kamerstukken II, 2009/10, 29 515, nr. 309) en treedt het in werking op het (vaak uiterste) tijdstip dat verband houdt met de implementatie van de Europese regelgeving. De regering streeft ernaar het besluit ten minste een maand voordat het in werking treedt, vast te stellen in het Staatsblad,

A. TRANSPONERINGSTABEL **PM**

Richtlijn 2009/128/EG	Artikel Wgb / andere wet	Artikel Bgb / andere AMvB
Artikel 1 (onderwerp)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 2 (reikwijdte)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 3 (definities)	Artikel 1 Wgb (nieuw)	-
Artikel 4 (NAP)	Artikel 81a Wgb (nieuw)	-
Artikel 5 (opleiding)		
eerste lid	Artikel 71, tweede lid, Wgb (nieuw)	Artikel 17, eerste en derde lid, Bgb (nieuw)
tweede lid	Artikelen 71, eerste lid en 76, derde lid, onderdeel a, Wgb (nieuw)	Artikelen 17 en 18 (nieuw)
derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 6 (verkoopheisen)		
eerste lid, eerste en tweede volzin	Artikel 73, tweede, derde en vierde lid Wgb (nieuw)	-
tweede lid	Artikel 73, eerste lid Wgb (nieuw)	-
derde lid	Artikel 73, vijfde lid Wgb (nieuw)	PM, bepaling nodig
Vierde lid	Geen implementatie in wet	
Artikel 7 (informatie)		
eerste lid	Geen implementatie in wet nodig	
tweede lid	Geen implementatie in wet nodig	
derde lid	Geen implementatie in wet nodig	
Artikel 8 (keuring)	Artikel 80, tweede lid, Wgb (nieuw)	Artikel 32a Bgb (nieuw)
Artikel 9 (vliegtuigen)		
Eerste tot en met vierde en zesde lid	Artikelen 80 en 38 Wgb (nieuw)	Artikel 29 Bgb
vijfde lid	Artikel 82 Wgb	-
Artikel 10 (voorlichting)	Geen implementatie nodig in wet	
Artikel 11 (aquatisch milieu)		
eerste lid	artikelen 6.2 en 6.6 van de Waterwet, artikelen 8.1, 8.40, 10.2, tweede lid, 10.30, derde lid, en 10.32 van de Wet milieubeheer, artikelen 80, eerste lid, en 118 Wgb	Artikel 1b Lotv
tweede lid, onderdeel a	artikelen 80, eerste lid, en 118 Wgb	Artikelen 11a [?] en 27a Bgb (nieuw)

tweede lid, onderdeel b	Idem	Art. 15 en 13 Lotv en art. 27b Bgb (nieuw)
tweede lid, onderdeel c	Artikel 6.2 jo. 6.6 Waterwet en art. 80 Wgben artikel 1.2, eerste en tweede lid, onder a, van de Wet milieubeheer	Art. 15, 17, 13 en 12, derde lid, Lotv
tweede lid, onderdeel d	artikelen 6.2 en 6.6 van de Waterwet, artikelen 8.1, 8.40, 10.2, tweede lid, 10.30, derde lid, en 10.32 van de Wet milieubeheer en artikelen 10 en 18 van de Wet bodembescherming, artikelen 80, eerste lid, en 118 Wgb	Artikel 27b Bgb (nieuw)
Artikel 12 (specifieke gebieden)		
aanhef	Artikel 80, derde lid, (nieuw) en 81 van de Wgb of Natuurbeschermingswet 1998 of Waterwet of Wet milieubeheer,	
onderdeel a	Idem	Artikelen 27b Bgb (nieuw)
onderdeel b	Idem, in het bijzonder art. 19d Natuurbeschermingswet 1998 Artikel 6.2 Wtw	Artikel 13, twaalfde lid, Lotv
onderdeel c	Idem, en de artikelen 5, eerste lid, 8, eerste lid, en 3, eerste lid, onder b, Arbeidsomstandighedenwet	Artikel 27d Bgb (nieuw)
Artikel 13 (bedrijfsvoering)		
eerste lid, onderdeel a	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikel 2a Wgb (nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Besluit landbouw milieubeheer, bijlage, par. 2.6 / 2.7 / 4.8 • Besluit glastuinbouw, art. 6, eerste lid, onder a, en bijlage 2, par. 2.1 / 2.2 • Arbeidsomstandighedenbesluit: artikelen 3.23, 4.6, 4.7, 8.1, zesde lid, 8.4 en 9.5, vierde lid • Art. 17 Lotv
eerste lid, onderdeel b	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikelen 2a en 80, vierde en vijfde lid, Wgb (nieuw)	Artikel 32b Bgb (nieuw)
eerste lid, onderdeel c	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikelen 2a en 80, vierde en vijfde lid, Wgb (nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Lotv: art. 5, 7 en 10, derde en vierde lid • Besluit landbouw milieubeheer, bijlage, par. 1.3.7 en 2.13 • Besluit glastuinbouw, bijlage 2, par. 4.3 • artikel 32b Bgb (nieuw)
eerste lid, onderdeel d	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikel 2a Wgb (nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Besluit landbouw milieubeheer, bijlage, par. 2.12 • Besluit glastuinbouw, bijlage 2, par. 3.1

		<ul style="list-style-type: none"> • Lozingenbesluit bodembescherming • Lotv: art. 7
eerste lid, onderdeel e	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikel 2a Wgb (nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Zie hierboven bij onderdeel c • Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen: artikel 1, eerste lid, onder 8 en artikel 2, aanhef en onderdeel a
tweede lid	Artikel 29, eerste lid, Wgb (nieuw)	Artikel 11, vierde lid, Bgb (nieuw)
derde lid	Hoofdstuk 8 Wet milieubeheer en artikel 2a Wgb (nieuw)	<ul style="list-style-type: none"> • Besluit landbouw milieubeheer, bijlage, par. 2.6.4 / 4.8 • Besluit glastuinbouw, bijlage 2, par. 2.1 / 2.2
Artikel 14 (geïntegreerde gewasbescherming)		
eerste lid	Artikel 78 Wgb	Artikel 26 Bgb
tweede - vijfde lid	Geen implementatie dmv regelgeving	
Artikel 15 (risico-indicatoren)	Geen implementatie dmv regelgeving	
Artikel 16 (rapportage)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 17 (sancties)	Hoofdstukken 4 en 7 Wgb (en artikel 1a van de Wet op de economische delicten)	Artikel 33a Bgb (nieuw)
Artikel 18 (informatie)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 19 (heffingen)	Artikel 71, tweede lid, onderdeel c, wet en artikel 80, tweede lid, wet	PM waar zijn de heffingen in de AMvB geregeld?
Artikel 20 (erkenning)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 21 (comitologie)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 22 (uitgaven)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 23 (omzetting)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 24 (inwerkingtreding)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	
Artikel 25 (adressaat)	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	